ТХЫ ДОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряд-Монголой ҮНЭН

ССС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Советдэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 93 (6803)
АПРЕЛИИН 20
ВТОРНИК
1954 он

Сэн 20 мүнгэн.

МУНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Д. Лобсанов. — Мухаршэбэрэйхид хэрээр бэлэдхэжэ, тарилгаяа эхилхэнь бэ? (1-дэхи нюур).

Москвада украинска литература ба искусствын вечернүүд болоно (1-дэхи нюур).

Р. Бимбаев. — Хойрог нобшо хүдэлмэреэ болюулхаар болоо (2-дохи нюур).

Модо бэлэдхэлэй графигые удэр бүри дүүргэхэ (2-дохи нюур).

МАРКСИЗМ-ЛЕНИНИЗМЫЕ ШУДАЛАГШАДТА ТУҺАЛАМЖА. **В. Заикина.**—СССР-тэ коммунизм байгуулхын түлөө Коммунистическэ партиин тэмсэл (2—3—4-дэхи нюурнуудта).

КРИТИКЭ БА БИБЛИОГРАФИ: **Б. Батоев.** — Һурагшад тухай повесть (3-дахи нюур).

Ч. Цыдендамбаев. — Эхин түрүүшын үдэр (3-дахи нюур).

СПОРТ. ((4-дэхи нюур).

Шеминие Советскэ Армиин сүлөөлһөөр 9 жэлэй ой (4-дэхи нюур).

Великобританиин коммунистическэ партиин 23-дахи съезд (4-дэхи нюур).

Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федерациин үйлэдбэриин таһагуудта (4-дэхи нюур).

Хахалалга тарилгын болзор тодо— хайхарангүй алдабал өөртөө гомодо!

Мухаршэбэрэйхид хэрээр бэлэдхэжэ, тарилгаяа эхилхэнь бэ?

1. ҺАЙНААР ХАРААД ҮЗЭХЭДЭ...

— Дуулһан бэлэмди, дуулһан. Апрелиин 15-да Подлопаткаһаа, Маленковой нэрэмжэтэ колхозһоо эхилээд тарилгадаа орохомнай,—гэжэ 13—14-нэй үдэрнүүдтэ Мухаршэбэрэй аймагай хүтэлбэрилэгшэд бардамшагаар хэлсэдэг байба.

«Дуулһан» бэлэн Маленковой нэрэмжэтэ колхоз 15-да тарилгаяа эхилхэ байба. Эгээл тэрэ үдэрөөрнь тушаалдажа бидэ Подлопаткада ошоо һэмди. Тиигээд, маленковойхид тарилгаяа эхилхэ гэжэ һанаалангүй һуужа байгаа: гэнтэ хүйтэн болошобо гэжэ шалтаад, тарилгада бэшэ, харин «пасхада» бэлэдхэл болоҗо байба. Гэр бүхэндэ «пасхада» бэлэдхэл: угаалга, хюһалга, үндэгэ шэрдэлгэ. Теэд, полевой станууд дээгүүр 2—3 трактористнуудһаа, сахюулшадһаа бэшэ амиды амитан үгы, хон жэн.

Иимэ байдал гансахан Маленковой нэрэмжэтэ колхоздо гү гээд һонирхобол, тиимэ бэшэ —«пасхада» бэлэдхэл хэжэ нилээд олон хүн хүдэлмэриһөө һаатажа байна.

Һаянай, апрелиин 15, 16, 17-ной үдэрнүүдтэ үнэхөөрөөшье хүйтэншэг байгаа. Гэбэшье, эдэ үдэрнүүдтэ ондоо хүдэлмэри хэжэ болохо, хэхэ шухалашье байһан аад, хэгдэнэгүй. Эндэ зарим колхозуудта мүнөөшье хүрэтэр эртын борнойлго дүүргэгдээгүй, олон колхозуудта үрэһые хороор угаалга, нара һалхинда байлгажа шанаржуулга хэгдэнэгүй, үрэһэн үшөө дутуу, кондиционно үрэһэн һайн үрэһөөр һэлгэгдэнэгүй, полевой станууд болон тракторна вагончигууд задагай зайдан зандаа хэбтэнэ, олон колхозуудта үрэһэ хүрэнгэ полевой стануудта абаашагдаагүй.

Дээрэ хэлэгдээшье олон жэшээнүүд дээрэ харуулжа болохо байна. Суулгын МТС-эй харьяата тэрэл Маленковой нэрэмжэтэ колхоздо мүнөөшье болотор үрэһэнэйнгөө таряае хороор угаанагүй, нара һалхинда шанаржуулнагүй.

— Агроном тиихэ гэжэ хэлээгүйл, —гэжэ убайгүйгөөр, түрүүшынгээ жэл тарилга хэжэ байһан юм шэнгеэр, колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Осипов харюусана.

Эндэ намарай таряан бултайжа гараһан болобошье тэрэ борнойлгодоногүй, нэмэлтэ тэжээл тэрээндэ үгтэнэгүй. Теэд, баһал:

— Агроном хэлээгүйл, —гэжэ нүхэр Осипов һанаа амарханаар хөөрэнэ.

Энэ колхоздо 220 центнер кондиционно бэшэ үрэһэ һэлгэгдэхэ аад, тон удаанаар тэрээнээ зөөнэ. 100 гектар шэнэ газарта тарилга хэхэ үрэһэн ороидоошье үгы юм.

— Эртэшэг, хүйтэншэг байна даа, —гэжэ эндэ хөөрэлдэжэ һуунад.

— Эртэшэг, хүйтэншэг байна даа, —гэзд хуршэ Хандажаповынь—Молотовой нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ, дабтана,—апрелиин 21-һээ урид тарилгаяа эхилхэгүйбди.

— Эртэшэг, хүйтэншэг байна даа, —гэзд үшөө нэгэ хуршэнь, Калининай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Овчинников дабтана.

Хүйтэндэ «даараһан» эдэ хүтэлбэрилэгшэд тарилга эхилхэ гэжэ яарахагүйһөө гадна, тарилгын бэлэдхэлые бүримүһэн дүүргэхэ талаар хэмжээ абанагүй. Жэшээлхэдэ, Суулгын МТС-эй харьяата Калининай нэрэмжэтэ колхоздо мүн лэ үрэһые хороор угаалга, нара һалхинда байлгажа шанаржуулга һайнаар эмхидхэгдэнэгүй. Энэ хүдэлмэри дээрэ 8 хүн хүдэлмэрилхэ ёһотой аад, 4—6 хүнүүд хүдэлмэрилнэ, теэд үдэрэй 4—5 час багта гэр гэртээ таража ябашадаг.

Эдэ мэтын дутагдалнууд аймагай тон олон колхозуудта бии юм. Гашейн МТС-эй харьяата «Үнэн» колхоз кондиционно бэшэ үрэһэеэ эрхим үрэһөөр һэлгэжэ мүнөө болотор дүүргээгүй. Аймагай колхозууд хартаабхын үрэһөөр ороидоо 30 процент хангагданхай. Гэбэшье, зарим колхозууд («Үнэн», Сутайн, Молотовой нэрэмжэтэ ба бусад) хартаабхын үрэһэ бэдэрхэ талаар ямаршье хэмжээ абанагүй.

Һайнаар хараад үзэхэдэ, Мухаршэбэрэй аймагта тарилгада бэлэдхэл хангалтагүйгөөр хэгдэнхэй.

2—3 хоногһоо аймаг дотор нэлэнхы дээрээ тарилга эхилхэнь. Тэрэ болотор, мүн тарилгын эгээн эхеэршье, хүсэеэ һайнаар зангидаа һаа, эдэ дутагдалнуудые хүсэдөөр бэшэшье һаа, диилэнхиинь усадхажа болохо.

2. МТС-үүд ХЭР БЭЛЭН БЭ?

Машинно-тракторна станци гээшэ орооһо таряа сехэр ургуулхада шиидхэхы удхашанартай юм, —гэжэ МТС-үүдэй директорнүүд нүхэд Антоненко, Цыренов, Перевалов гэгшэд суглаан зүблөөн бүхэн дээрэ, мииншье хэлэхэ дуратай юм.

Тиимэ, зүб, шиидхэхы удхашанартай гэдэгынь. Тиимэ удхашанартай машинно-тракторна станциннуд хабарай тарилгада хэр зэргээр бэлэдхэнхэйб гэжэ асуубди. Һайнаар бэлэдхээ гэжэ хэлэхын аргагүй.

Түбхын түрүүндэ тракторнуудай миин байха, эбдэрхэ ябадал олон үзэгдэнэ. Апрелиин 15-да ябажа үзэхэдэ, Суулгын МТС-эй харьяата Маленковой нэрэмжэтэ колхоздо хүдэлмэрилжэ байгаа №№ 11, 12 ба 13 тракторна бригадануудта нэгэ-нэгэ тракторнууд эбдэрхэй, 2—3 хоног соо миин байжа байгаа. Калининай нэрэмжэтэ колхоздо апрелиин 14, 15 ба 16-да трактораар лущени хэгдэхэ байһан аад хэгдээгүй. Апрелиин 15-да Гашейн МТС-эй № 8 тракторна бригадада ябахадамнай хоёр тракторай трактористнууд хаанашье, юушье хэхэеэ мэдэнгүй һуужа байгаа. Бригадир Олейников колхозой центр ябашаһан байба. Тракторнуудай миин байлга, эбдэрэлгэ тон олон байха юм. Теэд МТС-үүдэй дирекци хадаа байра дээрэнь техническэ түргэн туһаламжа үзүүлхэ хэмжээ абанагүй, трактористнууд элдэб тоног, түлхюур, даб дээрэхи шухала частьнуудаар дуталдана.

Олон колхозуудта тракторна бригадануудыг бүрин болгогдоогүй. Жэшээлхэдэ, Суулгын МТС-эй харьяата Маленковой нэрэмжэтэ колхоздо «НАТИ» трактор дээрэ хүдэлмэрилжэ байгаа тракторист Бухальцев саг үргэлжын прицепщиггүй, тэдэнь хододоо һэлгэгдэжэ байдаг юм. Бухальцев мүнөө гансаараа хүдэлмэрилнэ, тэрээниие халаха ёһотой тракторист Шайдуров үшөө курсада һуража байһаар. Мүн түс МТС-эй харьяата Калининай нэрэмжэтэ, «Комсомол» колхозуудта тракторна бригадануудыг бэлэн болгогдоогүй. Прицепщигүүд, сеяльщигүүд Гашейн ба Хонхолойн МТС-үүдэй зарим бригадирнуудташье дуталдана.

МТС-үүдэй агрономууд тон хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилнэ. Суулгын МТС-эй агроном нүхэр Алексеев тарилга эхилхэ ёһотой байһан апрелиин 15-най үдэр, мүн үглөө үдэрыншье гэрһээ гэртэ зөөжэ үнэтэ сагаа гээһэн байна. Хонхолойн МТС-эй харьяата Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо хүдэлмэрилдэг агроном Херцен тарилга хэхэ газар дээрэ гаража, хүрьһэнэй структурые һайн шэнжэлжэ үзэнгүйгөөр элдэб бүтэмжэгүй заабари зүбшэлнүүдые үгэдэг.

МТС-үүдэй олохон агрономууд агротехническэ хэмжээ-ябуулганууд ые бэелүүлхыень колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдһөө, бригадирнуудһаа шангаар эринэгүй, энэ шухала хэрэгэй бодото эмхидхэгшэд болоогүй.

3. ХҮНҮҮД—ТАРИЛГЫН ГОЛ ХҮСЭНИИНЬ

Мухаршэбэрэй аймагай гурбан МТС-үүдтэ гурбууландань, тэдээнэй харьяата колхозуудта партийно-политическэ хүдэлмэри, социалистическэ мүрысөөн, ажалай эмхидхэл ехэ һуулаар табигданхай. Тон олон полевой станууд ба тракторна вагончигууд заһагдаадүй: шэллэгдээгүй, пеэшэнүүд табигдаагүй. Хамтын эдэ хоол эмхидхэгдээгүй. Радио, газетэ, хүргжэмэй инструментнүүд тэндэ огто байхагүй.

Тон олон колхозуудта, тракторна бригадануудта агитаторнууд хүдэлмэрилнэгүй, ханын газетэнүүд, «дайшалхы хуудаһанууд» гаргагданагүй.

Партийна нүлөөгэй һула байһан дээрэһээ зарим механизаторнууд, иланганяа залуушуул таарамжагүй ябадал гаргана, ажалай журам эбдэнэ.

— Механизаторнууд — шиидхэхы хүсэн, — гэжэ байжа МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд, МТС-үүдэй зонодохи партийн айкомой секретарьнууд, инструкторнууд, — хараһан лэ газартаа хэлэхэ дуратай байдаг.

Зүб энэнь. Теэд энэ шиидхэхы хүсэнтэй хүдэлмэри һулаар ябуулагдана. Гашейн ба Суулгын МТС-эй тракторна бригадын вагончигуудта харуулан ойлгуулха агитаци байхагүй. Агитаторнууд хүдэлнэгүй.

Суулгын МТС-эй дэргэдэхи партийна хүдэлмэрилэгшэдэй нэгэн —айкомой инструктор нүхэр Цыбанов Маленковой нэрэмжэтэ колхоздо аяар найма хоноходоо юушье хээгүй шахуу, партийно-политическэ хүдэлмэри эмхидхэгүй.

Манай хүсэтэ техникэтэй хүсэеэ нэгэдхэн политическэ агитаци, идеологическа хүдэлмэриин бүхы арга зэбсэгүүд үндэр ургасын түлөө эрид добтолгодо оролсохо ёһотой байгаа. Гэбэшье, культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаанууд: клубууд, библиотекэнүүд, радио, кино мүнөө унтанги байдалтай.

***

Колхозуудай олохон түрүүлэгшэнэрэй аман сооҺоо «тарилгаяа богони болзорто, 10—13 үдэртэ үнгэргэхэбди» гэһэн үгэнүүд гарана. Энэ гээгдэнги бодолые дары бута сохин һалгааха шухала.

Мухаршэбэрэй аймаг эртын тарилгые 5—7 үдэрэй турша соо дүүргэхэ хүсэд арга боломжотой.

Д. ЛОБСАНОВ.

ҺОДО УРАДХУУЛГЫЕ ҺАЙН ХЭЛЭДХЭЛТЭЙГЭЭР УГТАХА

...й ажахын бүхы һалбариһэн түрүүндэ социалистидөө ажахые ойрын 2—3 жэ... табигдаад, бэелүүлэгдэжэ ..., модо бэлэдхэл ба бэлэдхэгдодые хэрэглэгшэдтэнь түргэхэ гээшэ туйлай ехэ удхатай. СССР-эй Министрнүүдэй КПСС-эй ЦК 1953 оной ...а «Модо бэлэдхэлэй проинностиин гээгдэлые усадхаха тогтоол соогоо оронойгоо ...ленностьда, барилганууда, ...жахыда барилгын модо элбэг ...гэхэ талаар бүхы модошодой ...нүүд зорилгонуудые табиһан.

...тогтоолые бэелүүлэн, манай ...кын леспромхозуудай колнүүд модо бэлэдхэлэй намар сезон соо хэдэн зуу мянган ...р модо бэлэдхээ. Түмэр за...казахстан, Украина ба бусад ...никанууда барилгын модон ...ыгээгдэжэл байна. Тиихэдэ, ...никымнай модошодой бэлэдхэдэн зуу мянган кубометр ...Удэ, Курба, Турка гэхэ мэтэ ...даар урадхуулагдан, хэрэгтэ хүргэгдэхэ байна.

...урадхуулгын хүдэлмэриие ...татайгаар бэелүүлгэ хадаа тэ...бэлэдхэлэй хүдэлмэриин һайбуулагдаһанһаа бүхыдөө дулн байһаниинь мэдээжэ. Модо ...улгын Удын конторын зарим ...уудай хүдэлмэришэд ерэхэ ...бэлэдхэлээр социалистичерысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэн, ...хүдэлмэри хэжэ байна. Удэ, ...голнуудай һалаа, татуурнуухаха-бургааһа-шулуун хаалта...дамбануудые хэжэ дүүргээ. ...урадхуулгын Черемуховско ...йхид бэлэдхэлэй гол түлөб ...риие болзорһоонь урид дүүрг...нэй участогтань 3 мянган ...татай дамба, 3400 метртэ буршулуун хаалта баригданхай. ...нэн Онохойн рейдовэ участоллектив бэлэдхэлэй хүдэлмэ...уу бэшээр ябуулна.

...нэй хамта, модо урадхуулгын ...онторын олон участогуудта ...лэй хүдэлмэри муугаар ябуу...н. Тэдэнэй хүтэлбэрилэгшэд ...радхуулгые амжалтатайгаар ...хэ хэрэгтэ өөһэдынгөө ха...гые үшөө мэдэрнэгүй. Дээдэучастогай коллектив ерэхэ се...300 мянга шахуу кубометр мо...хуулха юм. Теэд, участогайнь ...нк нүхэр Морозов бэлэдхэ...дэлмэриие тон муугаар хүтэл...н. Бононууд удаанаар бариг...йн байһан запаньнуудайнь за...лга иланганяа муугаар ябуу...н. Курбын участогта бэлэд...хүдэлмэри һаял хахадлаа. Хү...шэдэй дунда социалисти...мурысөөн ёһо тэдыгээр эмхид...н байха юм. Барилга-заһаба...н хүдэлмэринүүд дээрэ нор...үргэдэггүйшүүл нилээд олон. ...дутагдалнууд хадаа модо ...улгын Удын конторын (дирек...нүхэр Титенко) бэлэдхэлэй ...риие хангалтагүйгөөр хүтэл...бэрилжэ байһые харуулна. Модо урадхуулгын сезоной эхилтэр тоотойхон үдэрнүүд үлэбэ. Конторын хүтэлбэрилэгшэдэй һанаа амархан һуужа байхаяа болижо, бүхы хүсэ шадалаа элсүүлэн, модо урадхуулгада бэлэдхэлые эрид һайжаруулха саг ерээ. Участок бүхэнэй хүтэлбэрилэгшэд, хүдэлмэридөө эрид хубилалта хэжэ, модо урадхуулгые түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтаха ёһотой. Тиигээл хадаа модо урадхуулгые саг болзор соонь дүүргэхэ байнабди.

Мүльһэнэй унахатай зэргэ эрье дээрэхи модонуудые түргэнөөр уһа руу табиха гээшэ тон шухала. Энэ хүдэлмэриие богони болзор соо дүүргэхын тулада хүдэлмэришэдэйнгөө диилэнхи хүсые, бүхы техникые эндэ табиха хэрэгтэй. Мүн энэ хүдэлмэридэ леспромхозуудай модошод хабаадалсаха байна. Нёдондо жэлдэ Черемуховско, Курбын, Баруун-Тарбагатайн леспромхозуудай директорнүүд модо уһанда табилгада хүтүүдые үгэхэһөө арсаа һэн. Мүнөө жэлдэ леспромхозуудай хүтэлбэрилэгшэд иимэ хойрог ябадал гаргангүйгөөр, түсэбөөр хараалагдаһан техникэ ба хүдэлмэришэдые нэгэшье үдэр гээгдүүлэнгүйгөөр участогуудта эльгээхэ ёһотой.

Модо урадхуулгын хүшэр хүндэ хүдэлмэринүүдэй нэгэн байһан туладань, хүдэлмэришэдые резиновэ гуутал ба бусад тусхай хубсаһаар, һайн эдеэ хоолоор гүйсэд хангаха хэрэгтэй. «Забайкаллес» комбинадай УРС модо урадхуулгын участогуудай магазинуудые эд бараагаар хангаха, столовонуудай хүдэлмэриие һайжаруулха талаар хэмжээнүүдые эртээнһээ абаха ёһотой. Участогуудта хүдэлмэришэдэй байха гэр байрануудые заһабарилга, һала дээрэ будканууде барилга түргэдхэхые эригдэнэ.

Участогуудай хүтэлбэрилэгшэд, партийна ба профсоюзна организацинууд хүдэлмэришэдэйнгөө дунда социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэн, модо урадхуулгын бэлэдхэлэй хүдэлмэриие түргэн дүүргэжэ, саашадаа сезон соо бригада, дистанцинуудай хоорондо мүрысөөнэй далайсые зааханшье һуладхахагүйн түлөө тэмсэхэ ёһотой.

Бэлэдхэл һайтайгаар модо урадхуулгые эхилжэ, урадхуулагшадай хүдэлмэриие зүбөөр эмхидхэлгэ эгээл шухала зорилго болоно. Тиимэһээ участогуудай начальнигууд, технорургууд хүдэлмэришэдэйнгөө ажалые эгээл түрүү методээр эмхидхэхэ ёһотой. Үнгэргшэ жэлдэ модые пикетнэ-конвеернэ системээр урадхуулжа, ехэнүүд амжалтануудые туйлаһан бригадануудые олон байгаа. Мүнөө жэлдэ энэ методые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ шухала байна.

Уһанда табигдаһан модонуудай нэгыешье гээлтэ хоролтодо оруулангүйгөөр, модо урадхуулгын хүдэлмэриие саг соонь дүүргэжэ, һалбаран хүгжэжэ байһан арадайнгаа ажахыда барилгын модо элбэгээр үгэхэ — республикымнай модошодой нэрэ хүндын хэрэг болоно.

Хилын саанахи профсоюзна болон ...элмэришэдэй делегацинууд Москвада ерэбэ

...ПС-эй урялаар Хитадай ...зна болон англійска хүдэл...дэй делегацинууд Москвада ... апрелиин 17-до ерэбэ. Нэгэниие һайндэрлэлгэдэ тэ...абаадалсаха юм.

...дай делегациин составта хү...ихы профсоюзна хүдэлмэри...н болон үйлэдбэриин түрүү...ин. Профсоюзуудай Бүхэхи...федерациин президиумэй гэ...Ду Янь-цин гэгшэ делегациие толгойлно. Горнягуудай профсоюзай национальна профсоюзай Даремска районой казначей Гуго Стрит гэгшэ англійска делегациие толгойлно.

ВЦСПС-эй секретарь Л. Н. Соловьев, ВЦСПС-эй болон профсоюзуудай Центральна комитедүүдэй харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд айлшадые Внуковска аэродром дээрэ угтаба.

(ТАСС).

Выставкэ тухай дурасхаалай зүйлнүүд

...ан ба фаянсова амһартатекстиль, пластмассаар ба ар...ын зүйлнүүд, бэшэгэй бо...гуулиин хэрэгсэлнүүд, галан...болон духи—эдэ бүгэдые хү...кын Бүхэсоюзна выставкэ ... дурасхаал болгон выставкэгүүдэй магазинуудта абажа ...юм. Бэлэг бүхэниинь выставкэлемээр гү, али выставкын ...у гоёогдохо юм.

...ышленностиин хэдэ хэдэн ...нуудай олохон заводууд бо...фрикануууд, тэрэшэлэн промшиин артельнүүд иимэ зүйл...ө мүнөө бэлэдхэжэ эхилбэ. ...-эй Нютагай болон түлишын ...ленностиин министерствын ...тинууд бэлэгтэ зүйлнүүдэй ...ухэ аяганууудай, хундаганууудай, сэсэгэй вазануудай, кувшинануудай дүрсэнүүдые бүтээн гаргаа.

Химическэ промышленностиин предприятинууд уралан оёлгын зүйлнүүдые хэхэ шкатулкануудые, бэхын приборнуудые, резинээр болон целлулоидоор хэһэн үхибүүдэй нааданхайнууд болон үргэн хэрэглэлэй бусад олон зүйлнүүдые бүтээн гаргана. Почтово хэрэгсэлнүүд, альбомууд, ехэ тетрадьнууд болон саарһаар ба хабтаһаар уралан гоёогдоһон бусадшье зүйлнүүд бүтээгдэхээр хараалагдана. Уран һайхан зүйлнүүдые бүтээдэг артельнүүд—Хохломой мастернууд, узбекскэ ковёршод, уральска шулуу һиилүүршэд, украинска уралан оёгшод болон бусад олон бэлэгүүдые бэлэдхэхэ юм.

(ТАСС).

★ Шэнэ газарые хахалалга дээрэ ★

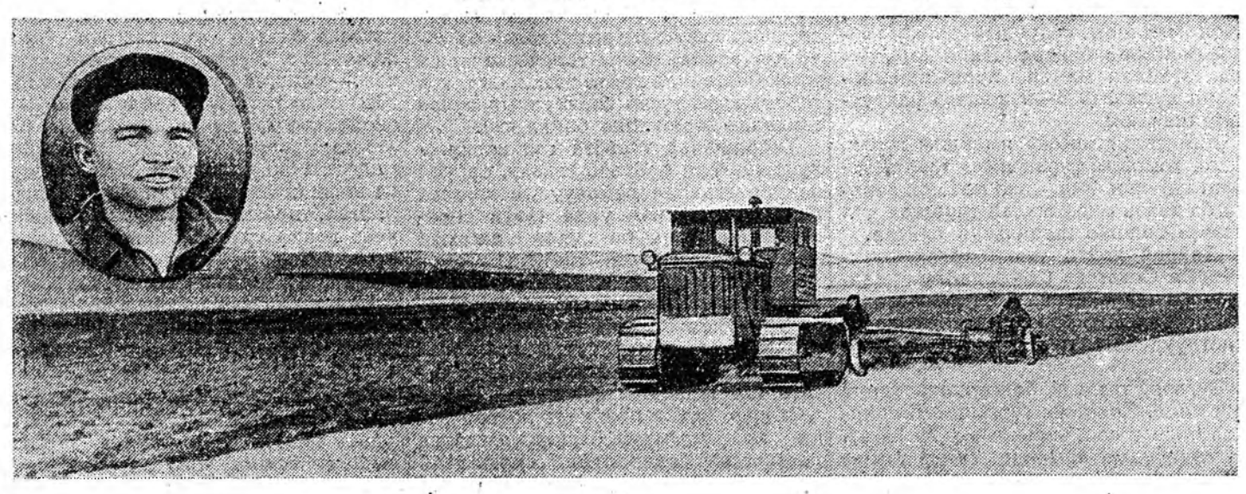

Итанцын МТС-эй тракторист комсомолец Георгий Седунов «С-80» гэжэ трактораа абаад, шэнэ ба боро газарнуудые элдүүрилсэхын тулада Зэдын аймагай Үшөөтэйн МТС-тэ ерэһэн байгаа. Мүнөө нүхэр Седунов шэнэ газар хахалха зуураа халаанай нормые 130 процент дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ тракторна агрегат ябажа байна. Круг соо нүхэр Седунов.

А. Мантаевай фото.

Москвада украинска литература ба искусствын вечернүүд болоно

Гайхамшагта үдэр бологшо Росситай Украинын нэгэдэһэр 300 жэлэй ойе Москвагай ажалшад үргэнөөр тэмдэглэжэ байна.

Украинска прозаигууд, поэдүүд, драматургнууд, болон искусствын мастернуудтай москвичууд концертнэ залнуудта, Культурын ордонуудболон байшангуудта, клубуудта уулзана.

Апрелиин 16-да Дзержинскийн нэрэмжэтэ центральна клубта тиимэ вечернүүдэй нэгэн болоо. Поэт А. Безыменский ахадүү украинска арадай уранзохёолшодые амаршалба.

Украинска советскэ литература тухай элидхэлые Л. Новиченко хэбэ.

Украинска уранзохёолшод В. Сосюра, Б. Палийчук, Л. Забашта, М. Терещенко, Г. Плоткин, В. Беляев болон бусад өөһэдынгөө зохёолнуудһаа шүлэгүүд болон отрывогуудые уншаа.

Удаань ехэ концерт болоо. Тэрэ концертдэ искусствын украинска мастернууд хабаадалсаа.

Түмэрзамшадай культурын Центральна байшанда үсэгэлдэр литературна вечер болобо. Украинска уранзохёолшод Ю. Гойда, П. Козланюк, И. Нехода, С. Олейник, М. Шеремет болон бусад эндэ ерээ. Ю. Смолич элидхэл хэбэ. Вечерэй түгэсхэлдэ ехэ концерт болоо. Киевскэ оперно театрын солист С. Козак, УССР-эй габьяата артистнууд З. Старченко, Н. Фокин болон бусад һайнаар наадаба. Тэдэнэр украинска болон ород дуунуудые, ород болон украинска хүгжэмэй классигуудай зохёолнуудые, советскэ композиторнуудай дуунуудые дуулаа.

(ТАСС).

Олон үхибүүдтэй эхэнүүдтэ „Эхэ-Герой“ гэһэн хүндэтэ нэрээргэ олгогдобо

1954 оной апрелиин 14-нэй СССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй Указаар арба ба арбаһаа дээшэ үхибүүдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдтэ «Эхэ-Герой» гэжэ орден ба СССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй грамотануудые барюулгатайгаар «Эхэ-Герой» гэһэн хүндэтэ нэрээргэ олгогдобо. Тэрэ тоодо манай республикаһаа иимэ эхэнүүдтэ олгогдоо:

1. **Васильцова** Анна Васильевнада — Байкало-Кударын аймагай Заречье тосхоной гэрэй эзэн эхэнэртэ.
2. **Едошкина** Цыренжит Баторовнада — Курумканай аймагай Алькун тосхоной гэрэй эзэн эхэнэртэ.
3. **Игумнова** Клавдия Прокопьевнада — Кударын аймагай «Красная Заря» колхозой гэшүүндэ.
4. **Родионова** Марфа Савельевнанада — Бичурын аймагай Бичура тосхоной гэрэй эзэн эхэнэртэ.
5. **Шашина** Матрена Лаврентьевнада — Кабанскын аймагай Брянск тосхоной гэрэй эзэн эхэнэртэ.

Предприятинууд болон эмхи зургаануудта дежурлалга тухай

ВЦСПС-эй секретариат предприятинууд болон эмхи зургаануудта дежурлалга тухай тогтоол баталба.

Предприятинууд болон эмхи зургаануудта хүдэлмэришэд болон албахаагшадые хүдэлмэриин үдэрэй дүүрэһэнэй һүүлээр, мүн һүниин үедэ буруугаар дежурлүүлнэ гэжэ тогтоол соо заагдана. 12 наһа хүрэтэр үхибүүдтэй, түрэхэ эхэнүүдые дежурлүүлнэ.

Дежурствода хабаадуулагдаһан хүдэлмэрилэгшэд хаһа саг соогоо амарха аргагүйдэнэ, тэдэнэрэй ажалайнь бүтээсэ доошолно.

Үлүү дежурлүүлгые болюулхын зорилгоор, предприятинууд болон эмхи зургаануудтахи хүдэлмэришэд болон албахаагшадые тон шухала ушарнуудта, гансал фабрична, заводской, нютагай комитедүүдэй зүбшөөрилөөр хүдэлмэриин үдэрэй дүүрэһэнэй һүүлээр, мүн һайндэрнүүд болон амаралтын үдэрнүүдтэ дежурлүүлхэ; хүдэлмэрилэгшэдые һара соо нэгэ дахинһаа олоор дежурлүүлхэгүй гэжэ ВЦСПС-эй секретариат шиидхэбэ.

Дежурлэлгэ ба дежурлэлгэтэй нэгэн доро ажаллалга хадаа хүдэлмэриин үдэрһөө үлүү байха ёһогүй.

Амаралтын үдэрнүүдтэ гү, али һайндэрнүүдтэ дежурлэһэн хүнүүдтэ ойрын арбан үдэрэй турша соо дежурлэһэн сагайнь хэмжээтэйгээр амаралта үгэхэ ба мүнгэ түлэхэ.

(ТАСС).

Хойрог нобшо хүдэлмэреэ болюулхаар болоо

Худалдаа наймаанай министерствын хүдэлмэрилэгшэд ажалшадай эрилтэнүүдтэ албан хойрогоор хандана

—Тиимэшье олон дутуу дундануудтай бэшэбди.... албан хойрог, нобшо ябадал манайда гайхалтайшье ехэ бэшэл даа, — гэжэ Худалдаа наймаанай министр нүхэр Данилов аппарадайнгаа хүдэлмэрилэгшэдэй һанаань амаруулан хэлэдэг.

Теэд энэ министерствын аппарадай хүдэлмэри үнэхөөр һайнаар табигданхай гү гэхэдэ, тиимэ бэшэ. Министерствын өөрынь аппарадай хүдэлмэри, мүн тэрэнэй мэдэлдэхи худалдаа наймаанай организацинуудай хүдэлмэри парти, правительствын тогтоолнуудай үндэһөөр шэнэдхэн табигдаагүй, худалдаа наймаан республика соо хангалтагүй ябаһан хэбээрээ. Жэшээлхэдэ, эд товарай эрьесын түсэбые «Бурмонторг», «Горпромторг» болон худалдаа наймаанай системын бусад организацинуудай дүүргэгүй дээрэһээ 1954 оной нэгэдэхи кварталда республика соо арба гаран миллион түхэригтэ эд бараа дутуу худалдагдаа.

Энээнэй үндэһэн шалтагааниинь юуб гэхэдэ, худалдаа наймаанай организацинууд ажалшадай шэнэ шэнэ эрилтэнүүдые шэнжэлжэ, үдэр бүриингөө ажал-ябуулгада хараадаа абангүй, хуушаараа хүдэлмэрилнэ. Жэшээлхэдэ, партиин ЦК-гэй сентябрьска ба февральско-мартовска Пленумүүдһээ хойшо хэдэн зуун мэргэжэлтэд, городой залуушуул колхозууд, МТС-үүд болон совхозуудта гаранхай. Теэд, тэдэнэй эрилтэдэ нютагай худалдаа наймаанай организацинууд анхаралаа һайса табинагүй. Иимэ ушарнууд, жэшээлхэдэ, Зэдын, Яруунын, Мухаршэбэрэй аймагуудта үзэгдэнэ. Эндэ илангаяа шэнэ ба боро газарнуудые элдүүрилгэдэ гараһан комсомолецуудһаһандуратаниие хүдэлмэриин хубсаһа хунараар хангаха ябадал тон муугаар табигданхай.

Худалдаа наймаанай республиканска организацинууд эд бараа хубаахадаа нютаг нютагай условинуудые, хүдөөгэй ажалшадай эрилтэнүүдые хараадаа абанагүй, энэ хэрэгтэ албан хойрогоор хандана. Жэшээлхэдэ, арад зоной хэрэглэмжэдэ «Главторгобувь» базын аппарадай, тэрэнэй эрхилэгшэ нүхэр Тарасовай албан хойрогоор хандаһанай гэмээр нэгэдэхи кварталда Зэдын аймагта гансахан 38-дахи размерэй сабхинууд, Ахын аймагта гансал 43-дахи размерэй сабхи гуталнууд олсор эльгээгдэшэһэн байха юм. Мүн Түнхэнэй аймагай Хойморой сельподо энэ хабар 50 хэһэг түмэр аса ошоһон байгаа. Тэндэхи колхозуудта асануудай ехэ дутамаг байбашье, сельпогой түрүүлэгшэ нүхэр Зомонов тэдэнийе Түнхэнэй «Аршан» дээрэхи магазинда бултыень ябуулжархиһан байна. Иимэ ушарнуудые тоолохо болоо һаа олон.

Гадна, мүнөө жэл үбэлэй хахаһаа үнгэртэр республика соо, илангаяа хүдөө нютагуудта валенканууд тон багаар худалдагдадаг, хүн зондо хүртэдэгүй байһан юм. Гэбэшье, хабар болоһон хойно городтоишье, хүдөөдэшье валенканууд хаа хаанагүй хэбтэжэ байдаг болонхой.

Энээхэн хэды баримтануудһаа хараад үзэхэдэшье, БМАССР-эй Худалдаа наймаанай министерство республикын худалдаа наймаанай организацинуудтай үдэр бүриин холбоо барисаагүй, тэдэнэй хүдэлмэриие һулаар хүтэлбэрилдэг, муугаар хинамжалдаг байна.

Министерствын өөрынь аппарадай хүдэлмэридэ мүн ехэхэн дутагдалнууд бии. Эндэ гүйсэдхэлые хинан шалгаха ябадал муугаар табигданхай. Жэшээлбэл, Кабанскын аймагай Каменск гэжэ хүдэлмэришэнэй посёлогто худалдаа наймаае һайжаруулха тухай асуудал БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй заседани дээрэ январь һарада зүбшэн хэлсэгдэжэ, энээн тушаа абтаһан тогтоолой дүүргэлтые хинахыень Худалдаа наймаанай министерствода даалгагдаһан байгаа. Мүн энэ тогтоолой ёһоор министр нүхэр Данилов тэндэхи ниитын эдеэ хоолой организациин хүтэлбэрилэгшэдтэй хамта заводой хүдэлмэришэдые эдеэ хоолой продуктаар хангалгые һайжаруулха хэмжээ абаха уялгатай байгаа. Теэд, энэ тогтоол мүнөө хүрэтэр дүүргэгдээдүй байнаар.

Гэхэтэй хамта, тэндэхи худалдаа наймаанай болон ниитын эдеэ хоолой организацинууд мүнөөшье муугаар хүдэлмэрилһэн хэбээрээ. Энэ баримтые гэршэлһэн гомодол да мэдүүлгэнүүд Каменск посёлогой ажалшадһаа министерствода орожоор байна. Эдэ сигналнууд Худалдаа наймаанай министерствын хүтэлбэрилэгшэдэй һанаае ойдоошье зобооногүй. Энээн тухай нэгэ иимэ баримта харуулая. Март һарада тэндэхи заводой дэргэдэхи эдеэ хоолой организациин хүдэлмэрилэгшэд Исаева, Машинистова гэгшэдэй гомодол министерствода орожон байна. Тэрэ гомодол дээрэнь худалдаа наймаа эмхидхэлгын таһагай инспектор нүхэр Михайловта «Ошожо шалгаад, тэндэнь хэмжээ абаха» гэжэ мартын 19-дэ министрын орлогшо нүхэр Ставцевай бэшэһэн резолюци бии. Зай тэрэ гэһэнһээ хойшо мүнөө бүхэли һара үнгэрөө, теэд энэ таһагай начальник нүхэр Овчинников, таһагай инспектор нүхэр Михайлов хоёрой кабинедһээ гаража, хүдөө ябаха «сүлөөнь отто болоногүй», юуб гэхэдэ канцелярайнь хэрэг данса дан ехэ байна. Тиимэ тула ажалшадай гомодол ба мэдүүлгэнүүд министерствын таһагай зүзаан папка соо хэбтэжэл байха зэргэтэй болоно.

Министерствын аппарадай саарһа нобшоһоо хүнгэрөөгүйнь, ажалшадай бэшэгүүдтэ харюусалгагүйгөөр хандадагынь гансахан энээн дээрэһээ эли тодо харагдана. Эндэ ороһон гомодол ба мэдүүлгэнүүд ехэнхидээ удаан саг соо хаража үзэгдэнгүй хэбтэжэ байдаг. Апрелиин 10-най мэдээгээр, министерствода ороһон 31 гомодол ба мэдүүлгэнүүдэй 14-нь захадаа гаратар шалгагдажа, зохихо хэмжээ абтангүй, министерствын таһагуудта хэбтэнэ. Тэдэнэй дунда 3—4 һара болоһон гомодол, мэдүүлгэнүүд бии. Энэ асуудалаар БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиум министерствын тоосоое шаг-наад, ажалшадай бэшэгүүдтэ анхаралтайгаар хандаха гэжэ шанга эрилтэ хэһэн байгаа. Теэд министерствын аппарат тэрээнһээ хойшо балайшье хубилалта хээгүй, хуушанайхяараал байна.

Худалдаа наймаанай министерствын аппарадай хүдэлмэриин дутагдалнуудай гол шалтагаануудай нэгэниинь юуб гэхэдэ, партийна эхин организациин хангалтагүй хүдэлмэри болоно.

Абаһаар харахада, министерствын парторганизаци ямаршьегүй хүдэлмэрилдэг хэбэртэй: хүдэлмэриин түсэб зохёогдодог, коммунистнуудта партийна даалгабари үгтэдэг, агитаторнууд томилогдонхой, суглаануудсаг соогоо үнгэргэгдэдэг, аппарадай хүдэлмэри тухай асуудалнуудыешье зүбшэн хэлсэжэ, тогтоолнуудые яһала гаргадаг. Теэд эдэ бүгдэ ёһо тэдыгээр хэгдэдэг, абтаһан шидхэбэринүүдэй болон партийна даалгабаринуудай гүйсэдхэл шалгагдадаггүй, дааһан хэрэгэйнь түлөө коммунистнуудай харюусалгые дээшэлүүлжэ, тэдэндэ парторганизациин зүгһөө принципиальна эрилтэ хэгдэдэггүй, шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгэ багаар дэлгэрүүлэгдэдэг байна.

Энээниие тус парторганизацида һаяхан үнгэргэгдэһэн тоосооте-һуугуулиин суглаан элеэр харуулба. Парторганизациин секретарь нүхэр Колмакова тоосооте элидхэл хэхэлдээ министерствын аппарадай хүдэлмэриин дутуунуудай гол шалтагаануудые элирүүлээгүй. Аппарадайнгаа хүдэлмэридэ парторганизациин ямараар нүлөөлдэг тухайнь нүхэр Колмакова багаар, юрэнхыгээр тогтожо хэлээ. Тэрэ хадаа министерствын аппарадай хүдэлмэриин дутуу дундые тодорхойгоор элирүүлжэ, коммунистнуудай, илангаяа таһагуудай начальнигуудай хүдэлмэриин дутуу дундые хурсаар шүүмжэлэн, партийна принципиальна сэгнэлтэ хэжэ шадаагүй, миин «манай ажалда дутагдалнууд олон, хүдэлмэреэ хангалтатайгаар табижа шадаагүйбди» гэзд лэ дүүргэнэн байна.

Олон коммунистнууд, илангаяа хүтэлбэрилхы тушаалтай коммунистнууд партийна даалгабаряа муугаар дүүргэдэг, партийно-политическэ хүдэлмэридэ тон һулаар хабаадалсадаг гэжэ суглаан дээрэ элиээ. Жэшээлхэдэ, министерствын таһагуудай начальнигууд коммунистнууд Чезлов, Овчинников, Южук гэгшэд партийна шухала шухала даалгабаринуудые абаһан аад, дүүргэдэггүй байба. Агитаторнууд участогуудтаа ошохоёр болинхой. Зарим коммунистнуудынь, жэшээнь нүхэд Мамышева, Михайлов политическэ һуралсалаа орхинхой. Тэндэ партийна журам һулаар сахигдана. Теэд энээн тушаа парторганизациин секретарь шангаар асуудал табижа, коммунистнуудта эрилтэ хэдэггүй юм.

Эдэ бүгэдэ баримтануудые хараад байхадаа, Худалдаа наймаанай министерствын бүхы аппарадай, тэрэнэй парторганизациин хүдэлмэриие түргэнөөр, эрид шууд шэнэдхэн табиха шухала гэһэн тобшолол хэхэ ушартай бологдоно.

Р. Бимбаев.

Улан-Удэ станциин паровозно депогой инструментальна цехын слесарь-рационализатор Иван Иванович Музыка ажалай бүтээсые ехэер дээшэлүүлжэ шадаа. Майн Пэгэнэй хүндэлэдэ даалгаһан мүрысөөндэ оролсоод, тэрэ даалгабаряа үдэр бүри 200 процент дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: И. Музыка ажаллажа байна.

З. Веснинагай фото.

Барилгын бригадын эршэтэ ажал

Зэдын аймагай Цагаан-Усанай сомоной Маленковой нэрэмжэтэ колхоз ниитынгээ малые дулаан байраар гүйсэд хангаха, колхознигуудайнгаа гэр байрые болбосон түхэлтэй болгохо хэрэгтэ анхаралаа хандуулна.

Энэ колхоз нэн түрүүн барилгын бригада эмхидхэжэ, модо бэлэдхэлэй хүдэлмэридэ табиһан байгаа. Энээнэй ашаар мүнөө жэлдэ түсэбэй ёһоор хараалагдаһан барилгада гүйсэд хүрэхэ модон бэлэдхэгдэжэ, ехэнхинь шэрэгдэжэ асарагдаа.

Бригадир нүхэр Ивановой хүтэлбэри доро арбаад колхознигуудажаллана. Энэ бригада шэнэ жэлэй эхиһээ хойшо тарианажалай № 1 бригадын полевой стан заһабарилаа, колхозойнгоо центр дээрэ клуб ба конторо барижа байна. Энэ барилга майн 20 болотор дүүргэгдэхээр хараалагдана. Тиихэдэ томодхогдоһон һүнэй гүүртэдэ 100 үнеэдэй, 70 тугалай байха типовой байрануудбаригдажа байна.

Барилгын бригадын эршэтэ ажалаар урмашаһан колхознигуудмалшад, үбгэд малай байра барилгада өөһэдынгөө хубитые орулалсаха байһанаа мэдүүлнэ. Жэшээнь, таби гаран наһатай коммунист Буда Аюшеев 800 хонидой байха байра барилсаха уялга абаа. Тиихэдэ Жигмит Буянтуев, Данзан Жүгдүроз гэгшэд малай байрын барилгада туһалалсана.

Урдань пилорамагүй байгаа һаа, мүнөөө пилорама табижа, хэрэгтэй материалаа һаадгүй бэлэдхэдэг болобо. Барилгын бригада түсэбөөр хараалагдаһан малай байрануудай барилгые сентябриин нэгэн болотор дүүргэхэ уялга абаад, мүнөө эршэмтэйгээр ажаллажа байна.

Д. Доржиев.

Модо бэлэдхэлэй графигые үдэр бүри дүүргэхэ

Халирхай хүтэлбэриин хойшолонгүй

Үглөөгүүр. Итанцын леспромхозой конторо соо абяа шэмээгүй. Гансал директорэй кабинет соohоо телефоной хонхын хангирха абяан дуулдана. Леспромхозой директор нүхэр Опак нэгэ участогай начальнигтай шанга шангаар хөөрэлдэжэ дууһаад, нүгөөдэ участогай начальнигта хонходоно. Тэдэнэй нэгэниинньше һайн мэдээ хүргэнэгүй хэбэртэй. нэгэшье участок модо шэрэхэ сүүдхынгээ даалгабариие дүүргэнэгүй.

Директор телефоной трубкые табиха зуураа, һанаа алдан гүбэнэнэ:

—Муу даа, тэсэшэгүй муугаар хүдэлнэбди...

Үнэхөөрөөшье тус леспромхоз тэсэшэгүй муугаар хүдэлмэрилнэ. Нёдондо жэлдэ модо бэлэдхэхэ гүрэнэй даалгабариие дүүргэнгүй, хэдэн мянган кубометр модо арадай ажахыда дутуу үгөө һэн. Январь һарада 9 мянган кубометр модо дутуу үгтөө. Нэгэдэхи кварталай түсэбые дүүргэлгэ таһалдуулагдаа. Леспромхоз графигай ёһоор сүүдхэ бүхэндэ 733 кубометр модо шэрэхэ даалгабаритай аад, арай гэжэ 600 кубометр шэрэнэ.

Тус леспромхоздо 30 гаран автомашина, 20 гаран трактор болон бусад техникэ бии. Кадрова хүдэлмэришэд олон. Сэхыень хэлэхэдэ, леспромхоз сүүдхэ бүхэндэ графигаа дүүргэхэ бүхы арга боломжотой.

—Яахадаа үйлэдбэриингөө даалгабариие дүүргэнэгүйбта? — гэжэ леспромхозой хүтэлбэрилэгшэдһөө асуухада, «бү мэдэе» гээд гарнуудаа дэлгэдэг.

Леспромхозой хангалтагүй хүдэлмэриин гол шалтагаан хадаа баян техникые муугаар ашаглаһан, участогуудые халирхайгаар хүтэлбэрилһэн ушар болоно.

Леспромхозой эгээн томо Бурля гэжэ участогые абажа үзэе. Эндэ автомашинаар модо шэрэдэг юм. Дээдэ складһаа доодо склад хүрэтэр 25 километр тэгшэ харгытай. Эндэхи ажалые зүбөөр эмхидхэбэл, машина бүхэн нэгэ халаан соо дурбэн хэжэ 60—60 кубометр абаашаг гатай. Теэд, ажалай муугаар хэгдэһэн дээрэһээ нэгэ машина ли сүүдхэ соо 20—30 кубометр шэрэнэ. Энэ участогай складта модо машинаһаа гаха хүдэлмэри муугаар хэгдэнхэй. Ашаатай машинаа дэ 20 минута байхын орондо час байха баатай болодог. Эм гөөр ажаллаһан дээрэһээ үдэ 250—300 кубометр модо дүүрэгдэнэ. Иимэ баримтануудлесхозой бусад участогуудта үзэг

Техническэ ёһо гурим эбдэл дал механизмуудые дүүрэн хүч ашаглалгада ехэхэн һаад тойр руулна. Зарим механизаторнуд дэрэһэн, элэһэн детальнуудые соонь заһангүй, техникые Ушар иимэһээ леспромхозой машинаһаа үдэр бүри 10—12 на эбдэрээд, ябадаггүй байна.

Кадрова хүдэлмэришэдэй ажалай журамай һулаар табиг дээрэһээ зарим хүнүүд 2—3 ажалдаа гарадаггүй. Иимэ нуудтай леспромхозой хүтэлб шэд үшөөл эбсэжэ байнаар.

Леспромхозой директор Опак, главна инженер нүхэр М ский гэгшэд антимеханизм һанал гаргана. Хэдэн олон тракторнууд ба лебёдкону байбашье, хүдэлмэридэ хэрэ нэгүй. Теэд модоёо морёор байна.

Хүдэлмэришэдэй дунда ни литическэ хүдэлмэри муугаар лагдана. Леспромхозой дире политическэ талаарнь орлог хэр Заварухин энэ хэрэгтэ һ табинагүй.

Эдэ бүхы дутагдалнууд КП Прибайкальска айкомдо ба сэдкомдо үнинэй мэдээжэ. Т магай хүтэлбэрилэгшэд тэнд жо, дутуу дунданууд ь заһажа үгэхэ талаар туһа гүй.

М. Быко

Түрүү участогта

Цикличностиин графигые һайнаар нэбтэрүүлжэ байһан Эрийскэ леспромхозой модошод горьтой амжалта туйлана. Тэдэнэр энэ жэлэйнгээ даалгабариһаа гадуур 30 мянган кубометр модо ороной барилгануудта эльгээхэ гэжэ шиидэнхэй.

Мүнөө Эрийскэ модошодой хэлэһэн үгэнь хэрэг дээрэ бэелүүлэгдэжэ байна. Нэгэдэхи кварталайнь түсэбһөө гадуур 10 мянган кубометр модон бэлэдхэгдэжэ, хэрэглэгшэдтэ эльгээгдэбэ.

Лука Перфильевич Сиэых гэгшын хүтэлбэрилдэг мастерска участок цикличностиин графигаар хамагһаа түрүүн хүдэлмэрилжэ эхилээ һэн. Эндэ модо бэлэдхэлгэ хоёр халаан соо эмхидхэгдэнхэй. Үдэрэй халаанайхид модо унагаана, гэшүүһьень сэбэрлэнэ. Бэлэдхэгдэһэн модые дээдэ склад хүрэтэр таллуулха ба штабельда ябталха хүчедэ һандаргагдаһ колхозууд, машинно-тракторна станцинууд ба совхозууд дайнай хойто тээхи түрүүшын табанжэлэй турша соо бүримүһэн һэргээгдэн бодхоогдоо.

Ороohото, техническэ ба тэжээлэй культурануудые таридаг талмай нилээд нэмээ. Хүдөө ажахын түрүүшүүл ороohо, хлопок, свёкло, хартаабха ба бусад культурануудай элбэг баян ургаса туйлаһан байха юм.

Хүдөө ажахын материально-техническэ базань бүри ехэ болоо, табанжэлэй үе соо хүдөө ажахыда 536 мянган (15 хүсэтэй) тракторнууд, таряа хуряаха 93 мянган комбайнууд ба хүдөө ажахын бусад олон машинануудыг үгтөө. Хүдөө ажахын олон янзын хүдэлмэридэ механизаци нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлэгдээ.

Коммунистическэ партиин, Советскэ правительствын зүгһөө хэдэн хэдэн хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлһэнэйнь ашаар колхозуудай ниитын ажахы улам ургажа, бүри ехээр бэхижээ, колхозуудые томодхохын ба ажалай бүтээсэ улам дээшэлүүлхын тула шухала услови хангагдаа. Табанжэлэй эсэс тээшэ Советскэ оромнай 1940 онойхиһоо 345 миллион пүүдээр үлүү ехэ ороohо таряа хуряажа абаһан байха юм. Колхознигууд хлопок үйлэдбэрилгын талаар илангаяа ехэ амжалта туйлаа. 1950 ондо хлопогой бүхы ургаса 1940 оной хэмжээе нэгэ миллионһоо дээшэ тоннoор үлүүлһэн байна.

Советскэ арадай шэн зоригто ажалай, парти ба правительствын сэсэн мэргэн политикын ашаар табанжэлэй түрүүшын жэлнүүдтэ ажалшадай материальна ажана байдал нилээд ехээр һайжараа. Мүнгэнэй реформо хэгдэжэ, карточна системэ болюулагдажа, мүн һүүлээрнь юумэнэй үнэ сэнгүудые химдаруулха политика сэхэ шууд бэелүүлэгдэжэ, хүдэлмэришэд, колхознигууд ба албахаагшадай бодото доход ехээр нэмэһэн байна.

Арадай жаргалта байдал тухай, культурын ба искусствын хүгжэн һалбаралга тухай партиин, правительствын зүгһөө анхарал ор гын хододоо табигдадагай элүүрые хамгаалга, арадай рэл эрид һайжаруулхын тул хы идеологическа хүдэлмэрэ дээшэнь дэбжүүлхын тула шу услови бии болгогдоо.

Национальна доходнай хэ шэгүйгөөр ургажа байдаг. Эн манай Эхэ ороной, советскэ баялигай улам арьбадажа бай эли тодо гэршэ жэшээ мүн. Т жэлэй эсэс тээшэ национальн ходнай 1940 онойхиһоо 64 пр тээр дээшээ болоһон байгаа.

Дүрбэдэхи табанжэлэй түсэ жалтатайгаар дүүргэгдэжэ, ороной арадуудай ажабайдалд нэ арга боломжо, үргэн ехэ пер тивэнүүд нээгдээ. Улам ехэ тануудые туйлаха шэнэ табан ороод, советскэ арад инаг Эх нойнгоо аша туһын тулада ехэ эршэ зоригтойгоор ажал үргэлжэлөө.

* * *

1952 оной октябрьда Сов Союзай Коммунистическэ пар XIX съезд боложо, манай Эх ной түүхэдэ алдарта шэнэ даһанануудые нээгээ.

Партиин XIX съезд хадаа па на зэргэнүүдэй бата нэгэдэлэй нигта эмхидэлэй, партидаа, нэй сэсэн мэргэн хүтэлбэридэ зоной хизаргүй ехээр дурлад этигэдэг ябадалай эли тодо гэршэ болоо.

XIX съезд советскэ арадай п лэй ба илалтануудай һүр жаб та дүнгүудые согсолоо. Сов Союзые тойруулжа эб найрамд социализмын ба демократиин хүсэнүүдые эмхидхэн жагсаал рэгтэ туйлагдаһан гайхамшал жалтануудые элирхэйлэн харуу

Тус съезд коммунизм байгуу замаар манай ороной саашадаа шаха асари ехэ программа хар

Энэ съезд партиин шэнэ баталан абажа, Коммунист партиин эмхидхэлэй үндэһэ улам саашадань хүгжөөгдө

СССР-тэ КОММУНИЗМ БАЙГУУЛХЫН ТҮЛӨӨ КОММУНИСТИЧЕСКЭ ПАРТИИН ТЭМСЭЛ

Марксизм-ленинизмые шудалагшадта туһаламжа

Демократическа лагериин, Советскэ гүрэнэй гадаадын политикань бата бэхи ба удаан сагай эб найрамдал тогтоолгодо, уласхоорондын амгалан ёһоной хани холбоо байгуулгада зорюулагданхай. Коммунистическэ партиин, Советскэ правительствын бэелүүлжэ байгаа политикань, Советскэ гүрэнэй эб найрамдалта гадаадын политикань сүлөөдэ дуратай бүхы арадуудай ажабайлгын интересүүдтэ харюусна. Тус политикыё демократическа лагерь барандаа, бүхы дэлхэйдэхи үргэн олон арад зон эдэбхитэйгээр дэмжэнэ.

Арадуудай хоорондо бата бэхи, удаан сагай эб найрамдал тогтоохо гэжэ оролдодог Советскэ правительствомнай хоёр системын — социалистическэ ба капиталистическэ системүүдэй — удаан саг соо зэргэ оршон байжа ба амгалан ёһоор мүрысэжэ болохо тухай ленинскэ заабариие өөрынгөө гадаадын политикада хүтэлбэри болгоно.

Һүүлэй жэлнүүдтэхи уласхоорондын тон шухала событинуудай нэгэн болоһон Берлинскэ зүблөөн хадаа агууехэ гүрэнүүдэй хани холбоотой байха үзэл бодолой бата бэхиие гэршэлэн харуулаа. Берлинскэ зүблөөн уласхоорондын хэдэн хэдэн асуудалнуудые тодохохо хэрэгтэ туһалаа, корейскэ асуудалые эбэй гуримаар шиидхэхэ ба Индо-Хитадта амгалан байдал һэргээн байгуулха зорилгоор Америкын Холбоото Штадуудай, Англиин, Франциин, Советскэ Союзай ба Хитадай Арадай Республикын түлөөлэгшэдэй (бусад гүрэнүүдэй түлөөлэгшэдтэй хамтадаа) зүблөө зарлаха зам заажа үгөө.

Коммунистическэ партинууд эб найрамдалай түлөө, демократиин ба социализмын түлөө тэмсэлые толгойлно. Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин хүтэлбэреэр ябадаг советскэ арад эб найрамдалай, демократиин ба социализмын түлөө тэмсэгшэ бүхы оронуудтахи ажалшадай түрүү отряд болонхой.

* * *

Советскэ арад Коммунистическэ партиин хүтэлбэреэр Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайе илалта түгэсөөр дүүргээд, амгалан тайбан байгуулалтаяа эрхилжэ ороо һэн.

Немецко-фашистска булимтаргшад Советскэ орондомнай угаа ехэ гарза хохидол ушаруулаа. Тэдэ дайсад хэдэн зуун заводууд ба фабрикануд, хэдэн арбаад городуул, хэдэн мянган тосхонуудые һандарган, олон миллион хүнүүдые орохо гэргүй болгоһон байгаа. Дайн сэрэгтээ шалтагаалан манай промышленностиин хүгжэлтэ 8—9 жэлээр һаатуулагдаһан юм.

Капиталистическэ ямаршье гүрэн, эгээн томошье гүрэн иимэ гэлтэ хоролтодо ороо һаа, холо хойшоо гараха ба хэдэн олон жэлэй туршада хүл дээдээ бодожо шадахагүй байгаа.

Дайнай хойто тээхи бэрхэшээлнүүдые Советскэ Союз дабан зайсуулжа шадахагүй, бидэнэй богоолшолгодо орохо бээ гэжэ империалистнууд багсаан найдадаг байһан юм.

Зүгөөр, тэдэнэй бодомжонь буруу һүрэшоо. Советскэ гүрэмнай богонихон болзор соо, өөрынгөө хүсэ ба хэрэгсэлнүүдые ашаглан, газаа тээһээ туһаламжагүйгөөр ажахыгаа һэргээн бодхоожо, урагшань дабшуулаа. Ороидоо хэдэхэн жэлэй үнгэрөөд байхада, эгээн шэнэ техникээр зэбсэглэгдэһэн фабрикануд ба заводууд социалистическэ индустриин зэргэдэ ороо, дайсанай галдаһан ба һандаргаһан городууд, тосхонуудые һэргээн бодхоогдоо. Ороохо гэргүй үлэһэн олон миллион хүнүүдтэ зорюулагдажа болбосон гоё шэнэ байрануудыг баригдаа.

Капиталистическэ оронуудһаа тад ондоо байдалтай манай орон ямаршье түгшүүрил ба кризисүүдые үзэнгүйгөөр, һайтар бодомжологдоһон түсэбэй үндэһөөр, ажалшадай материальна ба культурна эрилтэнүүдые хангаха, коммунизм байгуулха замаар арадайнгаа ажахые саашадань хүгжөөлгын аша туһада амгалан байгуулалтаяа эрхилжэ байна.

Шэнэдхэн байгуулгын түгэсхэгдэһэнэй һүүлээр, Коммунистическэ партимнай арадай ажахын хүсэн түгэс шэнэ дэбжэлтэ эмхидхэһэн ба советскэ арадай бүхы творческо эршэ зоригые дайнай хойто тээхи нэгэдэхи табанжэлэй түсэб бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэ зорюулһан байха юм.

Табанжэлэй түсэбэй гол зорилгонуудынь юун байгааб гэхэдэ, ороной һандаргадаһан районуудые һэргээн бодхоохо, дайнай урда тээхи промышленностиин ба хүдөө ажахын хэмжээндэ хүрэхэ, тиигээд һүүлээрнь тэрээниие үлүүлхэ ёһотой байгаабди. Советскэ арад эдэ ехэ зорилгонуудаа шиидхэхын тулада хүсэ шадалаа гамнаагүй байна. Арадай ажахын бүхы һалбаринуудта хүсэтэ ехэ социалистическэ мүрысөөн дэлгэрээ, наука практика хоёрой хэни холбоон улам бэхижүүлэгдэжэ, техническэ бадаралые саашадань дабшуулаа, эрхим шэнэ методууд дэлгэржэ ажалай бүтээсые дээдэ шатада дэбжүүлээ. 6,5 мянган хүнүүдтэ Сталинска шангуудые олгоһон ушар ажалшадай творческо үүсхэлэй ехэ далайсые эли тодоор гэршэлэн харуулна.

Наука ба техникын талаар ехэ туйлалтануудай бэелүүлэгдэһэнэй ашаар, промышленность болон хүдөө ажахымнай оньһон нарин шэнэ машинануудые абаа. Гурбахан жэлэй турша соо 1600 шахуу шэнэ түхэлэй машинануудыг ба механизмуудыг бии болгогдоо. Үйлэдбэриин процесс оньһожоруулагдажа, табанжэлэй даалгабариие болзорһоонь урид дүүргэхэ аргатай болоод, ажалайнгаа бүтээсые нилээд ехээр дээгэлүүлһэн, тодорхойлон хэлэбэл — дайнай урда тээ промышленностьда байһан хэмжээе табанжэл соо 37 процентээр, барилга дээрэ —23 процентээр үлүүлһэн байнабди.

Ороноо электрификацилга улам саашадаа хүгжөөгдөө. 1950 ондо промышленностьдахи хүдэлмэришэдэй электроэнерги ашаглалгань 1940 онойхиһоо 1,5 дахин ехэ болоһон байгаа.

Шэрэм ба булад үйлэдбэрилгэ нилээд ургаа, нефть буйлуулан абалга ехээр нэмээ, арадай ажахын энергетическэ базань үргэдхэгдэн бэхижүүлэгдээ. Хүндэ индустриин зүрхэн —машина бүтээдэг үйлэдбэриин 1950 ондо гаргаһан продукцинь 1940 онойхиһоо 2,3 дахин ехэ байгаа. Советскэ машина бүтээдэг предприятинууд 1950 оной үеэр хүсэ ехэтэй ба шэнэ станогуудай парктай болоод байгаа, тэрэнь дайнай урда тээхиһээ хоёр дахин үлүү байба. Барилгын программа үлүүлэн дүүргэгдэһэн юм гэбэл: табанжэлэй турша соо 6 мянга үлүүтэй промышленна томо предприятинууд һэргээгдэн һэльбэгдэнхэ, шэнээр баригдаһан ба ашаглалгада оруулагдаһан байна.

Советскэ арад промышленностиингаа бусад хэдэ хэдэн һалбаринуудташье нилээд ехэ амжалта туйлаа. Тэрэнэй ашаар, 1950 ондо промышленностиин бүтээн гаргаһан бүхы продукцинь хараалагдаһан хэмжээе 73 процентээр үлүүлээ (түсэбэй ёһоор 78 процент байгаа).

Хүдөө ажахыгаа хүгжөөхын тула угаа ехэ хүдэлмэри хэгдээ. Дайнай

КРИТИКЭ БА БИБЛИОГРАФИ

...hурагшад тухай повесть

...на наhанай hургуулиин үхи... зорюулжа, уранзохёолшо... Балданжабоной бэшэhэн ...гэжэ повесть үнгэрэгшэ жэл... Буряат-Монголой номой хэблэлээр ...гаhан байна. Энэ дом дотор ...hургуулиин табадахи классай ...кошевойн нэрэмжэтэ звеногой ...шад тухай дэлгэрэнгыгээр хэ...нэ.

Балданжабон олон жэлэй тур...тор hургуулиин үхибүүдэй дун...дэлмэрилhэн тула тэдээнтэ ...дурладаг, hанал бодол ба аба...гыень hайса мэдэлэг байна. Энэ повестиие уншаад байха...ала эли болоно. Номой гол ...дууд болохо Баяр, Ринчин ба ...Дугаровнагай образууд ун...адай сэдьхэлдэ хадагалагдан ...сагдаhан звеногой вожата ...hурагшадайнгаа эрхим hайнаар ...ажа, эрдэм наукын үндэhэ ...дуудые оролдосотойгоор шу...нь тулада, hургуулиин журам ...аар сахиха ба олониктын нү...рондэ эдэбхитэйгээр хабаадал...ь тулада үнэн зүрхэнhөө оро...Теэд тэрэнэй звеногой Ринчин ...хибүүн муугаар hуралсана. Тэ...ь туналха хүсэлтэйгөөр Баярай ...номоо үзэе гэхэдэнь:

-Та, вожата хүн хадаа намда ...алхаяа hанаа гүт? —гэжэ Рин...нь баhангяар харюусана. Рин...гу hуралсадагаараа hурагша...ые, мүн багшанарайшье дунда ...жэ болоhон байгаа. Юуб гэхэ...рэ хадаа эхэ эсэгэдээ эрхэлээд ...нилэхэ нүхэдтөө мантан нюдар...харуулаад лэ, hанаа амархан ...ir байгаа гэжэ автор элирхэйл...

...үхэшээлhээ айнгуйгөөр дутуу ...дууудтай тэмсэдэг Баяр по...дотор hайн талаhаа харуулаг... Ринчиндэ туналха хүсэлтэй...тарэнэй үбэдөөд байхадань ...гэртэншье ошоно, урогтоо үзэ...материалаа хэлэжэ ойлгуулхые ...доно.

...рбан жэлэй саада тээ Бурят...голой гүрэнэй педагогическа ин...ут дүүргээд, мүнөө үедэ эдэ ...гулиин табадахи классай хү...ирилэгшэ байhан Дулма Дуга...гай образые түнзэгыгөөр ха...ые автор оролдоно. Дулма ...ровна ургажа ябаhан залуу баг...ун, ажалдаа эдэбхитэй hайнаар ...ажа, hурагшадай лунда хүн...й болоhон байна. Хүдөөгэй эхин ...гулиин дүрбэдэхи классые дүүр...ерэhэн 30—40 hурагшадые зүб ...өөр эмхидхэн hургажа, бултыень ...адахи класста оруулхын тула ...сай хүтэлбэрилэгшэ ехэхэн хү...эри хэнэ. Тиимэ дээрэhээнь ...рагша Валя нүхэр басагандаа ...нэ хэлэнэ:

-Би заалhаа Дулма Дугаровна ...ь коммунистка болохоб.

...а хадаа багшада hурагшадай ...ө үгтэhэн үндэр сэгнэлтэ, эти...найдабари мүн.

...адахи «А» классай hурагшад ...оо hайнаар hуралсахые оролдо...б гална, ниитын хүдэлмэридэ ...лтэйгээр хабаадалсадаг, кол...б багa бэшээр туhа хүргэдэг, ...й эмхитэй коллектив мүн гэжэ автор бэшэнэ. «hурагша бүхэн бүхы классайнгаа түлөө. бүхы класс hурагша бүхэнэй түлөө», —гэhэн уряатайгаар энэ классай үхибүүд hуралсана. Эгээл энээнэйнгээ ашаар hуралсалай жэлэй эсэстэ Валя. Хэшэгтэ ба бусад табадахи классаа «Маттаалай грамотатайгаар» дүүргэжэ гарана.

Энэ повесть композиционно байгуулалтынгаа талаар яhала зүбөөр тааруулагданхай. Номой бүхы бүлэгүүд нэгэ гол удха харуулхын тула нигта холбоотойгоор бэшэгдэнэ. Автор үхибүүдэй хаана, ямар хэлэн дээрэ хөөрэлдэдэгыень hайса мэдэнэ гэжэ hанамаар. Жэшээлхэдэ, номой 115-дахи нюурта «Оо-ё даа. Хэндэшьеб табыел табижархиба ха» гэжэ бодото үхибүүдэй үгөөр хэлэгдэнэ.

Юрэнхы дээрээ энэ повесть гэмгүй hайнаар бэшэгдэбэшье, зарим нэгэн дутагдалнуудтай гэжэ тэмдэглэмээр байна. Манай hанахада, нэгэ дутуунь юуб гэхэдэ, гол герэйнуудай нэгэниинь Баяр ехэнхидээ нэгэ талаhаа, хайшан гээд номоо hайнаар үзэхэ гээшэб гэhэн бодолтэй ябадагаар харуулагдана. Теэд 12—13 наhатай hургуулиин үхибүүн гансал hуралсал тухайгаа саг үргэлжэ бодожо ябаха аал? Харин үетэн нүхэдэйнгөө дунда хүхихэ наадаха, хошон гоёор хөөрэлдэхэ, элдэб асуудалнуудаар арсалдаха, буляалдаха бэшэ гү? Хэрбээ тиигээ hань тэрэнэй абари зан, hанал бодол али бүхы талаhаа эли болохо байгаа.

Саашадаа уранзохёолшын хэрэглэhэн уранhайханай арга зэбсэгүүд тухай хэлэхэ болоо hаа мүн лэ дутуутай зүйлнүүд бии. Элдэб диалогуудые, картинануудые оруулжа, уран образноор бэшэхын орондо автор олохон ушарта информационно мэдээсэлнүүдые хэрэглэнэ. Жэшээлхэдэ, номой 74-дэхи нюурта нигэжэ хэлэгдэнэ: «...1918 ондо манай эндэ, Байгалай үмэнэхи нютагта, гражданска дайн боложо байгаа hэн. Улаангвардеецүүдые алдарта герой Сергей Лазо хүтэлнэ». Үгышье hаа 80-дахи нюурта Арсалан Мункуев мүн лэ иимэшүүтээр хөөрэнэ.

hургуулиин, комсомолой комитедэй секретарь Алексей Анандаев, ахалагша пионервожата Саран Доржиевна гэгшэд кабинедтээ hуургаад лэ бүхы худэлмэреэ ябуулдаг шэнгеэр харагдана. Классуудаар орожо hурагшадай дунда байhаар, тэдэнтэй хүмүүжүүлгын худэлмэри ябуулhаар харуулагдаагүйнь гайхалтай.

Зарим тэды дутагдалнуудтай байбашье, Ж. Балданжабоной бэшэhэн «Таба» гэжэ повесть hургуулиин үхибүүдые хүмүүжүүлэн hургаха хэрэгтэ ехэ туhа үргэхэ байhаниинь лабтай. hургуулиин ажабайдал, багшанарай худэлмэри, hурагшадай аяг зан али бүхы талаhаань харуулhан hонирхолтой номууд бурят-монгол хэлэн дээрэ үшөөл бэшэгдээгүй шахуу байhаар. Манай республикын hургуулинуудай hурагшад, багшанар, арадай гэгээрэлэй худэлмэрилэгшэд уранзохёолшодhоо иимэ номуудые хүлеэжэ байна.

Б. Батоев, педагогическа институдай студент.

Ветеринарна дерматологиин гүрэнэй научно-шэнжэлэлгын институдай профессор П. А. Троицкиин хүтэлбэрилдэг малай физиологиин лаборатори нарин нооhотой hонидой нооhые түргөөр үргүулха, шанарыень дээшэлүүлхэ арганнуудые шэнжэлээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: профессор П. А. Троицкий аспирантка Н. В. Савинская хоёр нарин нооhотой хониной арhанай амиехаал ба температурые шудалжа байна.

(ТАСС-эй фотохроника).

Малаа hайнаар ондо оруулжа байна

Хориин аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз аймаг дотороо нилээд томохон колхозуудай нэгэн юм. Адуу мал илангаяа олоор үсхэбэрилдэг. Колхозой олон малда үбhэ тэжээл нилээд ехээр хэрэглэгдэдэг.

Колхоз 1800 га сабшалангай газартай. Теэд үнгэрэгшэ 1953 ондо сабшалангай газар үтэгжүүлхэ ба уhалха худэлмэри үргэнөөр ябуулагдаагүй hэн. Тэрэнэй эсэстэ үбhэ, соломо, зелёнко багаар хуряагдажа, 1953—54 оной малай үбэлжэлгые hайнаар үнгэргэхэ гээшэ хүндэхэн хэрэг болоhон байгаа.

Малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхын түлөө колхозой правлени, фермые даагшад ба түрүү малшад хэмгүй ехэ оролдолго, эд бхи үүсхэл гаргаа. Тэжээл гамтайгаар гаргашалhанай, малдаа буйлуулжа эдюулдэг байhанай ашаар малай үбэлжэлтэ муу бэшээр үнгэргэгдэжэ байна. Ажалай түрүүшүүл олошорно. Жэшээнь, үнеэшэн Бадмаева жэл бүри оролдосото ажалаараа шалгардаг, нилээд ехэ дүй дуршэлтэй, хамтын хэрэгэй түлөө зүрхэнhөө оролдодог юм. Шэнэ түлнүүдые ба томо малнуудые нэгэшье толгойн хоролтогүйгөөр харуулhалhанай түлөө Ханда Бадмаева ажалай нэмэлтэ түлэбэри ба колхозой правленинhээ hайшаал абаhан байгаа. Мүн 1953—54 оной малай үбэлжэлгын үедэ нэгэшье толгой мал үхүүлээгүй, шэнэ түлнүүдээ гарзагүйгөөр ба шадал hайнтайгаар харуулhална. Үнеэшэд Бүдэ Галсанова, Долсон Цыбикжапова, Хандажап Ширапова, малшад Будажап Дондоков, Цыден Цыренова гэгшэд нэгэшье толгой мал хоролтодо оруулаагүй.

Гадна малай үбэлжэлгые ба шэнэ түл абалгые hайнаар үнгэргэжэ байhан хонишод бии. Хонишод Дондок Жимбуев, Норбосамба Бадмаев, Нимбу Жамсаранов гэгшэдэй отарануудта 300—450 толгой эхэ хонид даалгагдажа үргэнхэй. Эдэ хонишод отара бүхэнэй 100-hаа 150 хүрэтэр толгой шэнэ түлнүүдые абанхай. Шэнэ түлнүүд ба хонидынь элүүр энхээр харуулhалагдана. Гадна hубай хони харадаг хонишод Жибзын Дугарова, Цырегма Намжилова гэгшэд муу бэшээр худэлмэрилнэ.

Д. Дугаржапов.

Хонидойнгоо үүлтэр hайжаруулхын түлөө

Нарибтар ба шэрүүбтэр нооhотой хонидые олоор үсхэбэрилжэ, парти, правительствын энэ асуудалаар гаргаhан тогтоолые амжалтатайтаар бэелүүлхэ гэhэн патриотическа худэлөөн Зэдын малшадай дунда үргэнөөр дэлгэрнэ. Олон жэлдэ хони үсхэбэрилжэ, баян дүй дуршэлтэй болоhон Боргойн совхозой ахалагша хонишон Цокто Чойдоновой отарын хонишод хонидhоо нооhо хайшалалгые ехэ болгохо талаар дэлгэрhэн социалистическэ мүрысөөндэ хамагhаа түрүүн эдэбхитэйгээр оролсобо.

Мүнөө тус отарынхид табан зуу гаран хурьгадые түрүүлжэ абаад, бултыень сакманно-кошарна методээр түлжүүлжэ байна. Тэдэнэр хонидой нооhо үгэлгые эрид дээшэлүүлхэ гэhэн республикын правительствын ба партийн обкомой тогтоолые хүндэтэйгөөр хүлеэжэ абаа. Тэрэшэлэн Боргойн сомоной Сталинай, Гэгээтын сомоной Кировэй нэрэмжэтэ болон аймагай бусад колхозуудай хонишод даажа абаhан бүхы хонидоо нарибтар ба шэрүүбтэр нооhотой болгохын түлеэ тэмсэжэ оробод.

Н. Гармажапов.

Ч. ЦЫДЕНДАМБАЕВ.

ЭХИН ТҮРҮҮШЫН ҮДЭР

(„Соном Гармаев" гэжэ поэмэhээ)

Пехтэ оробоб. Айхабтар hуунаг
Заан шэнги вотёлнууд. Пеешэд.
Дорюун томо станогуул hууна,
Түмэр хүлнүүдэйнь нуhэр гээшэ.

Түүхэшэ үбгэдэй аба абаhаар
Түүрээн хөөрэдэг баатарай хэлбэртэйб.
Арбан гасалан ото дабаhаэр
Аян холоhоо ерээл хэбэртэйб.

Ульгэрэй мэргэдэй түхэл ааша
Эрэ зоригынь өөртэм халдаа.
Эрьен гайханаб. Зурыгааша
Рельсhээ торожо унан алдааб.

Хашарhа сагааназр сасэрэн шуулад
Хажуудамни фонтан буларан байна
Алад хойтын hаруулхан туяан...
Аглаг үүрэйшье толон сайна.

Үүрэй толоной hаруул шэрэнүүд
Үнгэ булагаа хубаан шалгарна.
Холбоо армагта алтан хэрэмүүд
Халта харагдаад лэ сум hандарна.

Тодолон харыт, тээ зүүхэнээр
Тугас шубуул нинидэн ерээл.
Атлас hүүлhэнь аляа хүүхэнэй
Арюухан нюдэд намай эмнеэ.

hонирхон гэтэнэб, угы юумэ угы.
hолонгото hүүлэйнь одото далай соо
Гэрэлтэ шубуул улаан hуубагүй
Гэнтэ дэглэшэб. hүүдэр байшоо.

Түрүүшынхеэ цехтэ ороод ябохадам
Тон нимээр лэ намда харагдаа.
Уданшьегүй тэндээ hуран дадахадам
Элитэ болоо. Ульгэрыншье бараг даа.

Электрогагнуурийн туяа ошондонь
Этигэхээ болижо элүүрээр харанаб.
Хангираа түерээн абланай орондо
Хабатайхан ажалай хүгжэм тапинаб.

Хэды тиигэбэш, тон түрүүшым
Харагдаhан юумэд буураагүй удаахан.
Завод даа завод. Арсалдаан юушэм
Теэд, бинл ха ульгэр нэгэл жаахан.

Маната зурагтань мэхэлүүлжэ
удааранхаар
Мэргэжэлтэ зонойнь шадабари гайхаял.
Ульгэрэй баатарай сошон атаархамаар
Үнэхөөрөө уран дархашуулынь байхал.

Хэншьеб топкын энгэрээр шохойгоод
Дуудаба. Нүхэдынь дамжан ябанад.
Сэмбэ эсхэhэнтли, сагаан шохойгоор
Шэрэм хормойдонь тоонуудые табинад.

Ондоо котёлдоо тиигээд ошоо
Өдөлшодынь ерэбэ. Таниг лаблааб.
Галта могойн амата зүүгээр оёо,
Тэбэнэеэ кислородой баллонhоо
hабагшалаад.

Үзөө hэн гүт, иимэ урашуулые
хаража?
Үзэмжэтэ үүргэеэ дүүргэжэ шадаба.
Метр үргэн «халааhа» табижа,
Нүүд шагануудые пунтытэр хадаба.

Задагай котёлой аманда, утаа
Баяюулжа хоёр хүн ойром тамхилна.
Хөөрэлдэнэд худэлмэри ажал тушаа
Саг hамбаашалхадаа гайтай hурамхил.

Хабэтай огсом басагахан ерэад
Харуулан ганирна аяг аашаа:
—Пассажирнууд гаргэгты, бии гү
билет?
Үгы hаань өндэhээ' бууртты саашаа!

Тэдэнь тэндээ үшөөл байха аад
Доошоо буушабад:
—Зэмэтэйбди,—гэлдэнэ.
Цирвдэ ороhон үхибүүндли гайхаад
Адаглан хаража өрьелдэнэб.

Ханаhаа хана тулаhан түмэр рамв
Хахинан минии лээгүүр ябана.
Бабина соо, захадань, гуниг тараалм
Басагахан hуунхай. Доошоо харана.

Дээгүүр агаараар hолжорон ябахадаа
Сулөөтэйл басаган. Сэльхэлынь энхэ.
Харин тэндэ hуулсабал hайн hэн хадаа
Хараха алаглахада аятайл hэн ха.

Котёл абаашахаяа ерээл хаш даа
Гохонуудаа буулгаба лээрэhээ уруу.
Түмэр гэнжэтэй хургалынь түс тустаа
Шэгнаэл үзөө hаа пентнертэй нюруу.
Түмэр хургал котёлоо бажууба.
Нааданхай үргэhэндли үргөөд
саашалба;
—Хэды тонно хаб? —
би асуубаб.
Ойром харюусабал:
—зуугаалhаа наашал ха...

Зуугаад тоннын загаhа хахуулин.
Хашалгуйхэн ябалаг hаа—ши басаган,
Агаарайнгаа корзина соо амар
наруулин
Ябыш даа. Ханланаб доторoо баясан.

Шэрэм котёлынь мунлуу хорюун
Залагдон шэглэнэ hанаhан тээшэнь.
Гаазаа далайн ешт шэнги, томорюун,
Агаарай дирижабльла алли гээшэнь.

Юушье хашхарбаб басаганда
саалахинь
Котёл залидад гэба hулжөөд.
«Стоп» кнопкоёо басаган дараалхина,
Байшаба котелынь бухадал хүлзөөд.

Котелынь дадагад гэшэбэ гэнтэ,
Томоотой аожамаар буужа эхилнэ.
Эмнит хүлэгтэнь мордохуулхын тэнлэ
Эмээлынь шалгажа, дүрөөень бэхидлэд.

Холые зорихол холо гаран
Хатын жаргал—коммунизм тээшэ.
Булад тушаа — тормозынь алим?
Хазаар жолоонь хаана гээшэб?

Котелынь агаартаа. Юугээш гагнанаб...
Табигдаха юумэнь булта табигдаал.
Хүдэлмэришэд тойрон тоншон
шалганад.
Булта таараа гү, полушка, деталь?

Котёлдоо шоглонод: Тэсэл даа зантабай.
Басаганда ханланал:
— зуулжэнь үшөө!
Тэдэнэр хэлэнэгүй олон табы.
—Гадэргэнь жааха! Зай хүрөө!

Хэды миллиондо хүлөө эсээхэгүй
Хөсүү хүсэ шадалаа олоод,
Дуулана гүт, шалгалтаяа тасаа гэхы.
Үнэр хүлэгтөө мордоошо котёл.

Үргэн замдань үлэшэхын түлөө
Үшөөл хэды ажаллаха зэргэтэйб.
Уран зоной оролдолго хүшэлөөн
Али зэргэ шадабари, зөөри хэрэгтэйб.

Зүүлхэл hыхэ хангиргаhандли тэлэм
Гэнжэеэ хуряабал. Ажалдаа соргой.
— Золтой ябагты! — Үдэшэн
гээгдэхэдэм
Басаган харюусаба:
—Амгалан нойрсогты.

Гагнууршэн энеэбэ. Өөртэмшье хүхюу
Паровозчигууд жаргаба басагаа
hайшаан.
Нимэ зон соо ажаhуухаhаа үлүү
Хубн зол дэлхэйдэ байха гэошэ аал?!

Бии юм шэнги хажуудам тээрмэ
Шэхэм дулиирнэ. Баяртайб зосоогоо.
Эгээ түрүүшынгээ техническэ термин
Элихэнээр бэшэбэб блокнот соогоо.

...нэрые хубилгаа. Партимнай ...ткэ Союзай Коммунистическэ ...гэжэ нэрлэгдэдэг болонхой. ...съезд хадаа партиин шэнэ ...амма тодорхойлон зохёохо ко...ые, партиин центральна хүтэл...хы органуудые hунгаhан бай...

...ездэ хилын саанахи коммуни...кэ ба худэлмэришэнэй парти...й олон түлөөлэгшэд байлсажа, ...ө амаршалгануудые хүргөө...—пролетарска интернациона...ын принципүүдэй илан манда...й эли тодо гэршэ, Советскэ ...й ба тэрэнэй сэсэн мэргэн ...ь—Коммунистическэ партиин ...оорондын нэрэ хүндын хэм...ршэгүй ехээр урагаhанай эли то...йдэ мүн.

...тиин Центральна Комитедэй ...мэри тухайда XIX съезд дээрэ ...эн тоосоото элидхэл дотороо ...Маленков Советскэ Союзай ...оорондын ба дотоодын байда...гуузэгыгөөр шэнжэлэн харуул...йна.

...ы дэлхэйн үмэнэ хоёр ёhоной ...ө, хоёр дүн, хүгжэлтын хоёр ...шугам бүрилдэн гараа.

...СР-эй ба арадай демократиин ...үдай бэелүүлдэг хараа шуга...— кризис гээшые мэдэхэгүй, ...ствын материальна, культурна ...нуудые бүрин түгэс хангалгын ...ушада хүргэдэг амгалан ёhо...экономикоёо таhалгаряагүй хүг...э хараа шугам болоно. Энэ ...ыкомнай арадай ажабайла...хижээе хэлбэришэгүйгөөр дээ...лхэ ябадал хангана. Демо...ическа лагериин оронуудай ха...ной холбоо харилсаан тус ...ичкодо хамаадана.

...ээ хараа шугамынь — капи...лын экономикын хараа шугам, ...ирилгын хүсэнүүдэй нэгэл ...аа тогтошохой байдаг капи...лын экономикын хараа шу...капитализмын улам бүрн hү...байгаа ниитэ кризисэй абар...хабшагдаhан экономикын ...шугам, экономикые сэрэгэй ...байдалда оруулха ба арадай ажабайдалай хэмжээе бүри ехээр доошонь болгохо хараа шугам, оронуудай хоорондын үрдилдөөтэ тэмсэлэй, нэгэ зарим оронуудынь нүгөөдэнүүдээ богоолшолгын хараа шугам мүн болоно.

Советскэ орондохи промышленностиин ба арадай ажахын бүхы hалбаринуудай таhалгаряагүй, хүсэн түгэс хүгжэлтэ, наукын, культурын ба искусствын hалбаран бадаралга хадаа советскэ байгуулалтын зориг бадаруулагша түгэлдэр хүсые, тэрэнэй туйлай ехээр булюу байhые тодоруулан харуулаа.

1951 ондо СССР-эй промышленна үйлэдбэрилгын хэмжээн 1929 онойхиhоо 13 шахуу дахин, 1940 онойхиhоо 2 үлүүтэй дахин ехэ болоhон байгаа. Социалистическэ экономикын тон шухала үндэhэ hууринь болоhон хүндэ промышленность илангаяа түргэнөөр хүгжөөгдөө.

Худөө ажахын худэлмэрилэгшэд горьтой амжалта туйлаhан байха юм. Худөө ажахын бүхы культурануудай тарилгын талмайнь дайнай урда тээхи хэмжээе ехээр үлүүлээ. Худөө ажахын шухала культурануудай ургаса нилээд дээшээ болонхой. Манай орон ороohото гол культура—шэниисэ үйлэдбэрилгын, мүн хлопогой ургасын талаар дэлхэй дээрэ нэгэдэхи hуури эзэлнэ.

Дайнай хойто тээхи үе соо манай ороной колхозууд, совхозууд ба МТС-үүдтэ худөө ажахын үйлэдбэриин түрүүшүүлэй —баян ургасын ба ашаг шэмэтэ малажалай олон мастернууд урган гараа. Олохон колхозууд ехэ талмайн гектар бүриhөө ороohо тарянай 150—200 ба бүришье олон пүүд ургаса абадаг болобо.

Советскэ арад культурын, наукын ба искусствын талаар онсо ехэ амжалтануудые туйлаа. Манай орон дотор бүгэдэнитын уялгата долоон жэлэй hуралсал бэелүүлэгдээ, дээдэ hургуулинуудай ба научно-шэнжэлэлгын институдуудай тоо нилээд нэмээ.

Олохон советскэ эрдэмтэд, үйлэдбэрнин новаторнууд, уранзохёолшод, уранзураашад, культурын ба искусствын ажал-ябуулагшад бүхы дэлхэй дээрэ алдартай суутай болонхой. Сталинска шангай лауреадуудай отряд урган гараа. Наукын, промышленностиин, транспортын ба худөө ажахын 8470 худэлмэрилэгшэдтэ Сталинска шан олгогдоhон байна. Атомна энергиг үйлэдбэрилхэ методые тодорхойлон ололго энэ үе соо советскэ наукын туйлаhан тон шухала туйлалта болоно.

Манай ороной ниитын баялигые арьбадхахада советскэ арадай ажабайдалай хэмжээе хэлбэришэгүйгөөр дээшэнь дэбжүүлхэ ябадал хангана. Национальна доходой таhалгаряагүй ургалта арадай ажаhа байдалай дэбжэлтын гол гэршэ жэшээ болоно. 1940 онhоо 1951 он хүрэтэрхи үе соо СССР-эй национальна доход 83 процент ургаа. Энэнь ямар ушартайб гэхэдэ, социалистическэ үйлэдбэрилгые үргэдхэлгэлэ, советскэ арадай ниитын хэрэглэлые ба хубиин материальна болон культурна эрилтэнүүдые хангалгада зорюулагдан жэл бүри ехэ мүнгэн зөөри гаргашалагдадаг байна.

Ажалшадай олзо доход саг үргэлжэ ургана, худэлмэришэд болон албахаагшадай бодото салин хододоо нэмэнэ, таряашадай олзо доход ехэ болоно, эд бараанай ба эдеэ хоолой зүйлнүүдэй гүрэнэй рознично сэнгүүд улам улам химдаруулагдана. Эд бараанай болон эдеэ хоолой зүйлнүүдэй үнэ сэнгүүдые зургаа дахин химдаруулhанай ашаар, хүн зомнай 383 миллиард түхэригэй ашагта хүртэhэн байна.

Ажалшадай гэр байрын байдал hайжаруулгада, арад зоной элүүрые сахилгада зорюулагдажа, угаа ехэ мүнгэн зөөри гаргашалагдана.

Табадахи табанжэлэй түсэб туша партиин XIX съездын директивэнүүд хадаа коммунизм байгуулха замаар манай ороной саашадаа дабшаха асари ехэ программа хараалаа. Социалистическэ промышленность хадаа манай Эхэ ороной хүсэ шадалай эшэ үндэhэн болоно. Табанжэлэй эсэс тээшэ промышленна продукци үйлэдбэрилгэ дайнай урда тээхиhээ гурба дахин ехэ болохо юм. Хүндэ промышленностиин бүхы hалбаринууд эршэмтэй түргэнөөр хүгжөөгдэжэ байна. Ороноо электрификацилга улам үргэдхэгдэнэ.

Табадахи табанжэлэй турша соо Камска, Горьковско, Мингечаурска ба бусад гидроэлектростанциинууд ашаглалгада оруулагдаха, Каховско, Новосибирскэ ба Ангарска ГЭС-үүдэй барилга хэгдэхээр хараалагдана. Табанжэлэй үедэ электроэнерги үйлэдбэрилгэ 80 процентээр нэмэхэ ёhотой. Энэмнай промышленностиие электрификацилгын хэмжээе дээшэлүүлхэ, худөө ажахыда электроэнерги үргэнөөр хэрэглэхэ ба хүн зоной ажаhуудалда электроэнерги бүри ехээр ашаглаха арга олгохо байна. 1920 ондо Соведүүдэй VIII Бүхэроссийска съезд дээрэ В. И. Ленин иигэжэ сэсэн мэргэнээр урилшалан хэлэhэн юм: «Фабрика бүхэниие, электрическэ станци бүхэниие гэгээрэлэй гуламта болголго туйлаха хэрэгтэй, электрическэ станциинуудаар ба хүсэтэ техническэ түхеэрэлгээр Россин хангагдаад байгаа hаань, манай коммунистическэ ажахын байгуулалта ерээдүйн социалистическэ Европодо ба Азида эрхим жэшээ болохо».

В. И. Ленинэй уггуулан хэлэhэн эдэ сэсэн үгэнүүд советскэ арадай дура зоригоор бодото дээрээ амжалтатайгаар бэелүүлэгдэжэ манай орон «ерээдүйн социалистическэ Европодо ба Азида үнэхөөрөө эрхим жэшээ» болоо.

Түлишын промышленностиие түргэнөөр хүгжөөхэ гэжэ хараалагданхай: табанжэл соо нефть гаргажа абалга 85 процентээр, нүүрhэн — 43 процентээр нэмэхэ байна. Машинануудые бүтээн гаргалга ба металл үйлэдбэрилгэ 2 дахин нэмэхэ. Энэнь промышленностьдахи ба барилгадахи хүндэ худэлмэри механизацилгые гол түлэб дүүргэхэ арга олгоно. Механизаци, автоматизаци, химизаци ба электрификаци хадаа арадай ажахын бүхы hалбаринуудта саашадаа техническэ дэбжэлтын бэелүүлэгдэхэ замууд болоно.

Худөө ажахын бүхы культурануудай ургасые бүри ехэ болгохо, малай тоое, ашаг шэмэ үгэлгые улам арьбадхаха, колхозуудай ниитын ажахые саашадань бэхижүүлхэ ба хүгжөөхэ, түрүү техникэ, агрономическа наукын туйлалтануудые нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлhэнэй үндэhөөр совхозуудай, МТС-үүдэй худэлмэриие hайжаруулха ябадал худөө ажахыдахи гол шухала зорилго болоно.

Тэрэшэлэн эд товарай эрьесые бүхы хэмжээгээр үргэдхэхэ, арадай хэрэглэдэг товарнуудые бүри ехээр үйлэдбэрилхэ, шэнэ түмэр харгынуудые ба уhан замуудые бии болгохо гэжэ хараалагданхай.

Идеологическа худэлмэри хэрэгсээдэггүй ябадалда эсэс табиха, энэ худэлмэри бүхы ажалшадай дунда бүри эршэмтэйгээр ябуулха, марксизмда харша үзэл додолой али бүхы үзэгдэлые хододоо элишэлэн сохихо, СССР-тэ коммунистическэ общество байгуулагша үнэн сэхэ ба эдэбхитэй худэлмэрилэгшэдые хүмүүжүүлхэ шухала.

Советскэ ораднай партиин XIX съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые угаа ехэ урматай баяртайгаар угтан абаад, бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө шэн зоригтойгоор тэмсэжэ байна.

Манай ороной ажалшад шэнэ табанжэлэй гурбан жэл соо социалистическэ экономикын ба культурын бүхы hалбаринуудта шэнэ амжалтануудые туйлажа, элдэб эд зөөри элбэг дэлбэг болгохын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэнэ.

Партиин XIX съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын тула зохёо... байдуулхы худэлмэри түлэг ябуулжа байха үедөө советскэ арад, бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэн тон хүндэ хохидол үзөө—1953 оной мартын 5-да СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ, Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй Секретарь Иосиф Виссарионович Сталин наhанhаа нүгшөө. И. В. Сталинай нүгшэhэн тухай мэдээсэл советскэ арадай зүрхэ сэдьхэлдэ, дэлхэйн бүхы оронуудтахи олон миллион ажалшадай зүрхэ сэдьхэлдэ ехэ гашуудал үүсхээ. И. В. Сталинай нүгшэхэдэ, манай ороной ажалшад Коммунистическэ партияа, тэрэнэй Центральна Комитедые тойрожо бүри нигтаар эмхидээ. Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин илалта түгэсүтые тойруулан өөhэдынгөө эзэргэнүүдые үшөө нигтаар жагсаагаа.

***

1953 ондо Коммунистическэ парти, Советскэ правительствомнай угаа шухала удхатай хэдэ хэдэн шиидхэбэринүүдые гаргаад, тэдэнь арадай социалистическэ ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэхи шэнэ шата болоо.

Коммунистическэ парти ба Советскэ правительствомнай социалистическэ индустри хүгжөөлгэдэ туйлаhан амжалтануудаа үндэhэ болгожо, арадай хэрэглэлэй зүйлнүүдые үйлэдбэрилгээ эрид арьбадхана. Дурсагдагша программа СССР-эй Верховно Соведэй V сесси дээрэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Г. М. Маленковой хэлэhэн үгэ соо найруулагданхай.

Манай ороной ажалшад партиин, правительствын хараалhан хэмжээ-ябуулганнуудай түрүүшын үрэ дүнгүүдые хаража байна, арадай хэрэглэлэй зүйлнүүдые үйлэдбэрилдэг промышленностиин hалбаринууд 1953 он дотор, илангаяа жэлэй

(Түгэсхэлынь 4-дэхи нюурта)

Щециниие Советскэ Армиин сүлөөлhөөр 9 жэлэй ой

ВАРШАВА, апрелиин 17. (ТАСС). Щецин гэжэ польско городые гитлеровскэ эзэмдэгшэдhээ Советскэ Армиин сүлөөлhөөр юhэн жэлэй ойе городой ажалшад мүнөөдэр тэмдэглэбэ.

Арадай засагай тогтоhонhоо хойшо Щецин город хадаа ороной промышленна ба культурна томо центр болоо. Судна бүтээлгын верфь hэргээн бодхоогдоhон ба шэнэдхэн заhагдаhан байна. Тэрэ хадаа суднануудые улам бүри олоор бүтээн гаргалаг боложо байнхай. Металлургическа завод, искусственна волокногой фабрика, искусственна үтэгжүүлгын завод болон бусад предприятинууд hэргээн бодхоогдонхой. Щецинскэ пэртдо суднанууд бүри олоор орожо гаража байха аргатай болоо. Городой бүхы районуудта байрын шэнэ гэрнүүд баригдана.

Мүнөө Щециндэ гурбан дээдэ hургуули — медицинскэ академи, инженернэ дээдэ hургуули ба экономическа дээдэ hургуули хүдэлмэрилнэ. Тиихэдэ дайнай урда тээ тэндэ нэгэшье дээдэ hургуули байгаагүй юм.

Шэнэ клубууд, улаан булангууд, библиотекэнүүд болон культурногэгээрэлэй бусад эмхи зургаануудтэ нээгдээ.

Хитадай хүндэ промышленностиин хүгжэлтэ

ПЕКИН, апрелиин 16. (ТАСС). Хитадай хүндэ промышленностиин хүгжэлтэ тухай «Женьминьжибао» газетэ мэдээсэнэ. Мүнөө жэлдэ шэрэм үйлэдбэрилгэ үнгэрэгшэ жэлэй хэмжээе 30 процентээр, булад —15 процентээр, прокат — 8 процентээр, барилгада хэрэглэхын тулада томо сортын булад прокат үйлэдбэрилгэ— 8 үлүүтэй дахин, томо рельсэ — 2 үлүүтэй дахин ехээр бүтээгдэhэн байна. Үнгэтэ металлургиин предприятинууд хадаа 1953 онойхидо орходоо 10—27 процентээр үлүү ехэ зэд, туулга, цинк болон сагаан туулга арадай ажахыда мүнөө жэлдэ үгэхэ байна. Сернэ ба азотно кислотануудые, сода болон химическэ бусад продуктнуудые, тэрэшэлэн барилгын материалнуудые үйлэдбэрилгэ горьтойгоор ургаха байна.

Үйлэдбэриин иимэ ехээр ургалга яагаад туйлагдахаб гэхэдэ, шэнэ предприятинуд ашаглалгада үгтэхэ, хуушан предприятинуудта үйлэдбэриин элирүүлэгдээгүй резервнүүд ашаглагдаха байна гэжэ «Женьминьжибао» газетэ бэшэнэ.

Квадратно-гнездовой аргаар хартаабха тарилга Польшодо дэлгэрүүлэгдэнэ

ВАРШАВА, апрелиин 16. (ТАСС). Польшын газартаряалангай үйлэдбриин түрүү кооперативуудба гүрэнэй газартаряалангай ажахынууд ороohото таряанай тарилгые эмжалтатайгаар хэжэ дүүргээд, хартаабха hуулгажа ороо.

Ороной коллективнэ ажахынууд мүнөө жэлдэ хартаабхын баян ургаса туйлаха уялгануудые абаhан байха юм. Энэ зорилгоор тэдэнэр хадаа квадратно-гнездовой аргаар хартаабха hуулгаха советскэ методые үргэнөөр хэрэглэнэ. Газартаряалангай үйлэдбэриин зарим кооперативуудта болон госземхозуудта жэшээ болгон квадратно-гнездовой аргаар хартаабха hуулгаха ябадал эмхидхэгдэнэ.

Иигэжэ жэшээ болгон хартаабха hуулгалга Краковска воеводствын «Данковице» гэжэ кооперативта hаяхан хэгдэhэн байна. Тэрэ үедэнь хэдэ хэдэн машинно-тракторна станциннуудай агрономууд, тэрэшэлэн хүршэ уезднүүдэй хүдөө ажахын хүдэлмэришэд сугларhан байна. Хартаабха hуулгалгын үедэ Польшын министрнүүдэй советэй түрүүлэгшэ Юзеф Циранкевич байлсаа.

Французска сэрэгэй пленэйхид Вьетнамай Демократическа Республикатай эбэй хэлсээ хэхые эринэ

ШАНХАЙ, апрелиин 16. (ТАСС). Вьетнамска информационно агентство иигэжэ дамжуулна. Вьетнамска арадай армяар плендэ абгаад сэрэгэй пленэйхидэй лагерьнуудай нэгэндэ байhан французска экспедиционно корпусой 148 офицернүүд болон унтер-офицернүүд французска правительствода бэшэг эльгээгээ. Вьетнамай Демократическа Республикын правительствотай эбэй хэлсээ хэхые тэрэ бэшэг соогоо уряалhан байна. Плендэ ороhон сагhаа хойшо үдэр бүхэндэ бидэнэр вьетнамска арадай дунда ябадаг тулада тэдэнэй гасалан зоболон үзэллые, мүн героизмые бэеэрээ үзэдэг байнабди, французска сэрэгэй пленэйхидтэ hайнаар хандадаг, французска арадта хани ёhоной мэдэрэлтэй байлыень бидэ бэеэрээ мэдэhэн байнабди гэжэ бэшэг соонь хэлэгдэнэ.

Үнэн зүб бэшэ ба гэмтэ дайнда США-гэй правительствын хамааралсалгын Франциин интересүүдтэ харша байhыень хэншье арсажа шадахагүй байна гэжэ бэшэг соонь хэлэгдэнэ. Французска экспедиционно корпус хадаа үнэндөө американска империалистнуудай интересүүдые хамгаална.

Женевскэ зүблөөнэй болохоо байhантай дашарамдуулан французска сэрэгэй пленэйхид хадаа Индо-Хитадтахи байдалые эбэй ёhоор гуримшуулха замаар ябажа «Хо Ши Минэй правительствотай — вьетнамска арадай бодото түлөөлэгшэтэй хэлсээ хэлгэ дары эхилхые» французска правительствые уряалhан байна.

Энэ бэшэгтэ гар табиhан 148 сэрэгэй пленэйхидэй дунда подполковник Пьер Шартон, подполковник Марсель Лепаж, майор Анри Брюк болон бусад пленнэ офицернүүд ба унтер-офицернүүд бии.

Великобританиин коммунистическэ партиин 23-дахи съезд

ЛОНДОН, апрелиин 17. (ТАСС). Үсэгэлдэр Великобританиин коммунистическэ партиин съездын үдэрэй заседани дээрэ Поллитын элидхэл тушаа үгэ хэлэлгэн эхилбэ. Шотландиин, Лондоной ба Ланкаширай промышленна предприятинуудай партийна организацинуудай түлөөлэгшэд эб найрамдалай ба ажабайдалай хэмжээе дээшэлүүлхын түлөө ажалшадай тэмсэлые нютагуудта коммунистнуудай яажа хүтэлбэрилжэ байhан тухай хэлэбэ.

Шотландска шахтёр У. Маклин Баруун Германиие зэбсэглэлгэдэ эсэргүү Шотландска горнягуудай тэмсэл тухай хэлэхэ зуураа, партийна хүдэлмэриин hайжарhанай ашаар партийнабэшэ горнягуудай политическэ эдэбхинь hүүлэй үедэ нилээд дээшэлээ гэжэ тэмдэглэбэ. «Манай шахтын коммунистнуудай хүдэлмэриин дүй дүршэл хадаа, —гэжэ Маклин хэлэбэ,—партида хабаатай байлгаhаа дулдыдангүйгөөр хүдэлмэришэдэй нэгэн нинтээрээ, тэмсэжэ шадаха байhые гэршэлнэ».

Ланкаширай ба Чеширэй партийн районно комитедэй гэшүүн Ева Коэн эб найрамдалай түлөө ба ажабайдалай условинуудые hайжаруулхын түлөө эхэнэрнүүдэй тэмсэhэн тэмсэл тухай хэлэбэ. Олохоп эхэнэрнүүд — партиин гэшүүд өөhэдынгөө эсэшэ сусашагүй тэмсэлээрээ элдэб ниитын болон профсоюзна организацинуудай хүтэлбэрилхы органуудта hунгагдаха эрхэ олоо гэжэ тэрэ тэмдэглэхэ зуураа, «Эб найрамдалай ба социализмын түлөө тэмсэлшэдэй түрүүшын зэргэнүүдтэ эхэнэрнүүд саашадаашье ябаха юм» гэжэ съездые найдуулба.

Олонитэтэй партиин холбоое саг үргэлжэ бэхижүүлжэ байхыень Шеффилдhээ ерэhэн делегат уряалба.

Элдэб оронуудай коммунистическэ партинуудhаа амаршалгануудсъездын адресаар ерэжэ үргэлжэлhөөр. Германиин, Японнин, Швециин ба бусад оронуудай коммунистическэ партинуудhаа амаршалгануудсъездэй заседаниин түгэсхэлдэ уншагдаа.

Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федерациин үйлэдбэриин таhагуудта

ВЕНА, апрелиин 17. (ТАСС). Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федерациин секретариадай мэдээсэhэнэй ёhоор, горно промышленностиин ажалшадай профсоюзуудай уласхоорондын нэгэдэлэй (ВФП-гэй үйлэдбэриин таhаг) бюрогой заседани үсэгэлдэр Венэдэ болоо.

Салин хүлhэ нэмээхын, хүдэлмэриин үдэрые богони болгохын, түлөө, шахтануудта ажалые хамгаалхын ба гэнтын аюулгүй байдал тогтоохын түлөө тэмсэлдэ шахтёрнуудай нэгэдэмэл ябуулга бэхижүүлхэ тухай, хүдэлмэригүйдэлгэтэй тэмсэхэ тухай асуудалнуудые бюро зүбшэн хэлсээ.

Шахтёрнуудай уласхоорондын үйлэдбэриин конференци үнгэргэлгэдэ бэлэдхэхэ тухай асуудалые бюро мүн лэ хэлсэhэн байна. Тус конференци 1954 оной декабриин 3—7-до Прагада болохо юм.

Конференци доро дурсагдаhан асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхэ: 1. Уласхоорондын нэгэдэлэй ажалябуулга ба шахтёрнуудай нэгэдэмэл ябуулганууде хүгжөөхэ талаар тэрэнэй зорилгонууд, социальна экономическа эрилтэнүүдэй, профсоюзна эрхэ сүлөөгэй түлөө, эб найрамдалай түлөө шахтёрнуудай тэмсэл 2. Трестнүүдтэ ба харинн монополинуудта эсэргүүсэн, үлэмжэ ехээр мүлжэлгэдэ эсэргүүсэн оронуудайнгаа национальна бэеэ даанхай байдалай, экономическа болон социальна хүгжэлтын түлөө колониальна ба хахад колониальна оронуудай горно промышленностиин ажалшадай тэмсэл.

3. Капиталистическэ болон колониальна оронуудай шахтануудта ажалшадые үлэмжэ ехээр мүлжэлгын хойшолонгууд, гэнтын аюулнуудта болон профессиональна үбшэнүүдтэ эсэргүүсэн ажалые хамгаалхын түлөө тэмсэлдэ ажалшадай нэгэдэмэл ябуулгые бэхижүүлгэ. 4. Административна комитедые ба бусад хүтэлбэрилхы органуудые hунгалга.

Шахтёрнуудай экономическа болон социальна эрилтэнүүдые бэелүүлхын түлөө хамтаараа ябуулга хэхэ тухай хэлсээнүүдые эхилхэ дурадхалтайгаар «Сүлөөтэ профсоюзуудай уласхоорондын конфедерацида» ба «Христианска профсоюзуудай уласхоорондын федерацида» ородог шахтёрнуудай уласхоорондын федерацинуудта бюро дахин хандаhан байна.

Индо-Хитадтахи дайнда США-гэй хамааралсалга

ПАРИЖ, апрелиин 17. (ТАСС). Индо-Хитадта американска сэрэгэй самолёдуудые саашадань үгэжэ үргэлжэлхэ тухай шиндхэбэриие США-гэй правительство баталба гэжэ парижска найдамтай нюурнуудай хэhэн мэдүүлгэнүүдые баримталан «Монд» газетэ мэдээсэнэ. Американска газетын бэшэhэнэй ёhоор, американска засагаархид Индо-Хитадта «В—26» гэжэ маркын бомбардировщигуудай шэнэ партиие эльгээбэ. Вьетнамай Демократическа Республикада агаарай добтолго хэлгэhээ бэеэ хамгаалагшадай зүгhөө американска авиационно группада ушаруулжа байhан гээлтэ хоролтые дары хүсэлдүүлхэ, мүн американска самолёдуудта хэрэглэгдэхэ шухала хэрэгтэй бүхы запасной частнуудые Индо-Хитадта саг үргэлжэ эльгээжэ байха гэhэн шиндхэбэри мүн энээнhээ гадна абтаба. Филиппиндэхи ба Японидохи американска складууд болон базануудэ энэ зорилгоор Индо-Хитадта авиационно материалнуудые эльгээжэ байдаг засагаархидай мэдэлдэ үгтэбэ гэжэ «Монд» газетэ саашань заана.

Спорт

Боксоор республикын түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөн

Ород драмын театрын байшан дотор hүүлэй гурбан үдэрнүүдтэ боксоор республикын түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөн болобо. Энэ мүрысөөндэ урда урдынхиhаа олон хүн хабаадалсаа. Эндэ хабаадагшад шэгнүүрэйнгээ талаар гурбан бүлэг болгогдожо хубаагдаба. Мүрысөөндэ городой боксернуудhаа гадна, Хориин, Заиграйн ба Кяхтын аймагай түлөөлэгшэд хабаадалсаба. Гурбан үдэр соо 135 уулзалгануудболоhон байна. Мүрысөөнэй эсэстэ «Спартак» гэжэ hайндуранай спортивна обществынхид нэгэдэхи, «Байкал» гэжэ hайндуранай обществынхид хоёрдохи, «Урожай» обществынхид гурбадахи hуринуудые эзэлжэ гараба. Энээнhээ урда жэлнүүдтэ түрүү hуури эзэлжэ гарадаг «Урожай» обществынхид мүнөө жэлэй мүрысөөндэ хүсэд hайнаар бэлэдхэнгүй, бэедээ найдангяар ерэhэн байна гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

17—18 наhатай хүбүүдэй дунда командна түрүү hуурние горОНО-гэй спортивна hургуулиин бэксёрнууд эзэлбэ. Хоёрдохи hуурида «Спартак» обществын хүбүүд, гурбадахи hуурида Заиграйн аймагай түлөөлэгшэд гараба. 15—16-тай хүбүүдэй дунда түрүү hуурние горОНО-гэй спортивна hургуулиин сёрнууд, хоёрдохи hуурние гурбадахи транспортын «Локомотив» обществын хүбүүд, гурбадахи hуурние горОНО-гэй спортивна hургуулиин хид эзэлбэ.

Бурят-Монголой республикын чемпионуудай хүндэтэ нэрэндэ удаадахи нүхэд абаба: Бузаев, Шончинов («Авангард»), Шодоев («Байкал»), Хараев («Спартак»), Шабаев, Зонхоев («Урожай»), Ц[illegible]тев («Спартак»).

Аха наhанай эдиршүүлэй дундаhаа Ажеев (ПВЗ-гэй «Локомотив»), Жигмитов (горОНО-гэй спортивна hургуули), Бадмаев (горОНО-гэй спортивна hургуули), Боков («Локомотив»), Санжиев, [illegible]танов (горОНО-гэй спортивна hургуули) болон бусад чемпионуудложо гараба.

Түгэсхэлдэ боксоор республикын түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөндэ хабаадалсагшадай пр[illegible]лоо. Илажа гараhан команда[illegible] болон тус тус нүхэдүүдтэ грамнууд ба шангууд барюулагдаба.

Л. Бобы[illegible]

РСФСР-эй эхэнэр шатаршадай XII чемпионадай хахад финальна мүрысөөн

РСФСР-эй эхэнэр шатаршадай XII чемпионадай Улан-Удэ городто үнгэржэ байгаа хахад финал үргэлжэлжэ, хойшолуулагдаhан партинууд наадагдаба. Гармаева Беловатай наадаха зуураа, нүгөөлөсэ бэлэдэр шүүжэрхёо. Ляшко — Кротовада, Риле Назаренкодэ шүүгдээ. Мандельштам Янкевич хоёр тэнсээ.

Юhэдэхи уулзалгада Старченко (Иркутск) Зеленская (Кемеровскэ область) гэгшэдэй дунда үсэд шанга тулалдаан болоо. Старченко эдэбхитэйгээр наадажа, 33 ябадалдаа нүгөөдэдөө мат табиhан байна.

Николаева (Улан-Удэ) Гармаеватай (Улан-Удэ) наадаад, нүгөөдынгөө ноёной позиции тээшэ ябаха зам нээхэ зорилгоор, хоёр хүбүүгээ табижа үгэбэ. Тиигэбэшье hаань, Гармаева ноёёо бэрхээр аршалжа, илалта туйлаhан байна.

Белова (Омск), Риле (Новосибирск), Панина (Кемеровскэ область) Кротова гэгшэдэй наадаhан партинууд тэнсэлгээр дүүрээ.

Доржижапова (БМАССР) Мандельштамтай (Красноярск) эдэбхигүй hулаар наадажа партияа алдаа.

Пигарева (Чита) Бадмацыреноватай (БМАССР) наадахадаа уданшьегүй бодоёо эдюулжэрхёод шүүгдээ.

Назаренко (Барнаул) Голо[illegible]вае (Иркутск), Шеховцева (О[illegible] Антипинае (Хабаровск) шүүгдэ[illegible]

Янкевич (Новосибирск) Бел[illegible]сова (Красноярск) гэгшэдэй [illegible] хойшолуулагдаа.

Арбадахи уулзалгада Стар[illegible] партияа эршэтэйгээр захалаад[illegible]ховцевагай хүбүүгыень эдиржэ[illegible] Тиигээд шүүгдээ.

Мандельштам Белова хоёрой [illegible]даhан парти 28-дахи ябадалдаа[illegible]сэлгээр дүүрээ.

Риле — Николаевада, Панин[illegible] Ляшкодо, Антипина—Кротовада[illegible]лобокова—Пигаревада, Белор[illegible]ва —Назаренкодэ, Леленская [illegible]вичтэ шүүгдээ.

Арбадахи уулзалгын удаа[illegible]очкотой болоhон Мандельштам[illegible] Старченко гэгшэд түрүүлжэ, [illegible]маева 10-haa 6,5, Кротова 10-[illegible] очкотой болоод ябана.

***

Үнгэрэгшэ амаралтын [illegible] РСФСР-эй эхэнэр шатаршадай [illegible] чемпионадай хахад финалай гл[illegible] судья, шатараар мастерта канд[illegible] В. Лепихин 23 доска дээрэ [illegible]доро наадаа. Энэ мүрысөөндэ [illegible]хи, 2-дохи ба 3-дахи разрядай[illegible]таршад хабаадаhан байна. М[illegible]сөөн 14:9 гэhэн тоотойгоор В[illegible]нихинэй илалтаар дүүрээ.

А. Сумк[illegible]

СССР-тэ КОММУНИЗМ БАЙГУУЛХЫН ТҮЛӨӨ КОММУНИСТИЧЕСКЭ ПАРТИИН ТЭМСЭЛ

(Түгэсхэл)

хоёрдохи хахад соо, 1952 онойхиhоо үлүү түргэнөөр хүгжөөгдөө.

Социалистическэ хүдөө ажахымнай арадай хэрэглэлэй зүйлнүүдые үйлэдбэрилгэсэ эрид ехэ болгохо хэрэгтэ тон шухала удхашанартай. «СССР-эй хүдөө ажахые саашаhань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоол соо, мүн хүдөө ажахын асуудалнуудаар партиин, правительствын гаргаhан удаадахи шиидхэбэринүүд дотор хүдөө ажахын бүхы hалбаринуудые түргэнөөр хүгжөөхэ тодорхой программа хараалагдаhан байха юм.

КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумhээ хойшо ороидоо хахад жэл үнгэрөө. Тиигэбэшье, партиин гаргаhан шиидхэбэринүүдэй угаа ехэ эмхидхэхы ба элсүүлхы үүрэнь энэ багахан сагай турша соо эли тодоор харагдаа. Хүдөө ажахын бүхы hалбаринуудые хүсэтэйгөөр хүгжөөхэ арга хангадаг шухала услови бии болгохо горьтойхон юумэ хэгдээ.

Партимнай городой болон хүдөөгэй ажалшадай дунда Пленумэй шиидхэбэринүүдые тайлбарилан үйлгуулха ехэ хүдэлмэри ябуулаа. Энэ хадаа тон ехэ хэрэг болоно, Ленинэй заадагай ёhоор, олонитынгээ ушар ёhо мэдэдэг хадань манай гүрэн хүсэтэй. Хамаг ушараа мэдэдэг ба бүхы юумэн тушаа шүүжэ үзэхэ аргатай байхадаа хүн зон юушье хэхээр зоридог юм. Хүдөө ажахыгаа саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай парти, правительствын шиидхэбэринүүдээр зоригжоhон колхознигууд, МТС-үүдэй болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд намарайнгаа хүдөө ажахын хүдэлмэрине урда жэлнүүдэйхиhээ үлүү hайнаар үнгэргөө. 1953 оной намар колхозууд ба совхозуудта 1952 онойхиhоо 13 миллион гектараар үлүү намарай пар, 3,5 миллион гектараар үлүү хара пар хахалагдаа.

Кадрнуудые шиидхэхы удхашанартайда тоолоод, партиминай 100 мянга үлүүтэй агрономууд ба зоотехнигүүдые МТС-үүдтэ, колхозуудта хүдэлмэрилхөөр эльгээгээ. Тэдэнэр өөhэдынгөө үүргые бэелүүлэн, хүдөө ажахын культурануудай ургасые дээшэлүүлжэ ба ниитын малажал хүгжөөжэ оронхой. Хүдөө ажахыда ошожо хүдэлмэрилхын тула промышленностьhаа, арадай ажахын бусад hалбаринуудhаа 23 мянган инженернүүд ба техникүүд эльгээгдээ. Техникые хүсэдөөр ба ашаг ехэтэйгээр хэрэглэжэ шадаха, мэргэжэл түгэс механизаторска кадрнуудые МТС-үүдтэ бии болгохо зорилгоор 1 миллион 250 мянган хүдэлмэришэд МТС-үүдэй штадуудта саг үргэлжэ байхаар оруулагдаа. Гансахан манай республикын МТС-үүдтэ хүдэлмэрилхын тула 179 инженернүүд ба техникүүд, 242 агрономууд, 189 зоотехнигүүд, 178 ветеринарна хүдэлмэрилэгшэд ошоhон байна.

Колхозуудай, МТС-үүдэй ба совхозуудай материально-үйлэдбэриин база нилээд бэхижээ. 1953 ондо хүдөө ажахымнай 139 мянган юрын (15 хүсэтэй) тракторнуудые, пропашной 18 мянган тракторнуудые, таряа хуряадаг 41 мянган комбайнуудые, ашаанай 69 мянган автомобильнуудые, хүрьhэ элдүүрилдэг 2 миллион үлүүтэй зэбсэгүүд, тарилга хэдэг, хуряадаг ба хүдөө ажахын бусад машинануудые, 6 миллион тонно минеральна үтэгжүүлгэ абаhан байха юм.

Манай республикын МТС-үүд ба колхозууд бүри оньhожоруулагдаhан 370 гусеничнэ тракторнуудые, 70 комбайнуудые 1953 ондо абаа.

Мүнөө хүсэтэ техникые зүбөөр ашаглаха ябадал тон шухала болонхой.

Манай орон 100 мянган тракторнуудтай болохо гэжэ В. И. Ленин Советскэ засагай түрүүшын жэлнүүдтэ hанаашалан бододог байгаа. Харин мүнөө колхозно деревнидэ 1 миллион үлүүтэй тракторнууд бии болонхой! Тэрээнhээ гадна, колхозно деревниин мэдэлдэ хэдэн зуугаад мянган ондоо түхэлэй оньhон нарин машинануудые, тэрэ тоодо таряа хуряадаг 270 мянган комбайнууд, таряа таридаг 450 мянган тракторна сеялкэнүүд, 260 мянга гаран тракторна сенокосилкануудые бии.

Коммунистическэ партимнай колхозно ба совхозно үйлэдбэриин бүхы hалбаринуудые эршэмтэй түргэнөөр хүгжөөхын тула шухала хэмжээнүүдые абажа, өөрынгөө анхаралые ороohо таряанай ажахы хүгжөөлгэдэ түбхын түрүүн хандуулна. Тиимэл ушарhаа, ороohо таряанай ажахы хадаа хүдөө ажахын бүхы үйлэдбэриин үндэhэн зүйл болоно. Ороohо таряа ехэтэй байха тумаа, манда талха гурилhаа гадна, мүн малажалай продуктнуудшье элбэг болохо.

1954 оной мартын 2-то партиин ЦК-гэй Пленумэй гаргаhан тогтоол соо социалистическэ хүдөө ажахын энэ, эгээн шухала участок дээрэ илалта туйлаха арга заагдаа.

Ороohото культурануудай ургасые дээшэлүүлгэ ороohо таряа бүри схээр үйлэдбэрилхэ гол шухала арга мүн байhаар.

Гэхэтэй хамта, шэнэ ба боро газар элдүүрилэн ашаглалга хадаа ороohо таряа үйлэдбэрилгые хүгжөөхэ хэрэгтэ угаа шухала удхашанартай. Зүүн, зүүн-урда ба бусад районуудтахи шэнэ, боро газар элдүүрилэн ашаглажа, манай орон ороohото культурануудые таридаг талмайгаа ойрын хоёр жэл соо 13 миллион гектараар ехэ болгохо, 1 миллиард 100 миллион—1 миллиард 200 миллион пүүд ороohо таряа, тэрэ тоодо 800—900 миллион пүүд товарна таряа нэмэжэ абаха байна.

Шэнэ ба боро газар элдүүрилэн ашаглалгатай дашарамдан, республикын ажалшадай үмэнэ ехэ зорилго табигдана. Энэ жэлдэ республикын колхозууд, совхозуудаар 119 мянган гектар шэнэ ба боро газар (колхозуудта 100 мянган гектар ба совхозуудта — 19 мянган гектар) элдүүрилэгдэхэ ёhотой. Мүнөө хабар 35 мянган гектар шэнэ ба боро газарта ороohо таряан ба тэжээлэй ороohото культурануудые таригдаха ёhотой. Эдын, Ярууныи, Мухаршэбэрэй аймагуудай колхозууд, совхозуудта шэнэ ба боро газар элдүүрилхын тула илангаяа ехэ хүдэлмэри хэгдэхэ ушартай. Мүнөө жэл эдэ гурбан аймагуудта 60 мянган гектар шэнэ ба боро газар хахалагдаха ёhотой юм. Бичурын, Кударын болон бусад аймагуудтахи ороohо таряанай ба тэжээлэй-таряанай культурануудай тарилгын талмай нилээд нэмэхэ болоно.

Шэнэ газар элдүүрилэн ашаглалга—арад ниитын хэрэг мүн. Партиин уряагаар хэдэ мянган эдэбхитэй зүүн районуудта ошоод байна. Москвагай ба ороной бусад городуудай комсомолецуудай түрүүшын отрядууд Алтай, Казахстан ба бусад районуудта ошоод, нютагай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдтэй хамта шэнэ газар элдүүрилэн ашаглаха зорилго шиидхэжэ захалаа. Республикын совхозууд ба МТС-үүдтэ шэнэ газар элдүүрилэн ашаглахын тула 1000 үлүүтэй хүн ошобо.

Манай хүдэлмэришэн анги колхозно таряашадтай хамта хүдөө ажахыгаа улам хүгжөөхын түлөө тэмсэхэ зуураа, парти ба правительствын табиhан зорилгонуудые өөрынгөө тон шухала уялгада тооложо абаа. Хүдөө ажахын шэнэ дэбжэлтын түлөө тэмсэл дотор хүдэлмэришэн ангиин ба колхозно таряашадай союз бүри ехээр бэхижэнэ.

Хүдөө ажахые хүгжөөхэ зорилготойгоор парти, правительствын хараалhан хэмжээ-ябуулганууд нэгэл уг зорилго бэелүүлгэдэ—советскэ арадай ажана байдалые хэлбэришэгүйгөөр hайжаруулгада, тэрэнэй улам ургажа байгаа материальна ба культурна эрилтэнүүдые хүсэд бүрин хангалгада зорюулагдана. Энэ зорилгые гүйсэдхэлгэ — парти, правительствын бүхы а[illegible] ябуулгадахи дээдэ хуули [illegible] коммунистическэ байгуулалтын[illegible]шалхы программын гол шухал[illegible]бинь болоно.

«Эд бараанай ба эдеэ хо[illegible] зүйлнүүдэй талаар гүрэнэй ро[illegible]но үнэ сэнгүүдые шэнээр хо[illegible]руулха тухай» СССР-эй Мин[illegible]нүүдэй Советэй, КПСС-эй Ц[illegible] тогтоол советскэ арад тухай [illegible]рал оролдолгын эли тодо [illegible]жэшээ мүн. Юумэнэй үнэ сэ[illegible]дые шэнээр химдаруулга (эн[illegible] урда тээхи жэлнүүдтэл адлаг[illegible]даа арадай бүхы ажахые хүм[illegible]гөөр хүгжөөhэнэй ашаар, а[illegible] бүтээсын саг үргэлжэ ургаhа[illegible]ашаар, hродукциин өөрынь [illegible] химдаруулагдаhанай ашаар [illegible]лүүлэгдэхэ аргатай болоо.

Хүдөө ажахыгаа саашадань [illegible]жөөхэ, арадай материальна [illegible] байдалые улам hайжаруулхы[illegible]ла партиин ЦК-гэй, Советскэ [illegible]вительствын тодорхойлон хара[illegible] хэмжээнүүд советскэ арадай [illegible] зохёон байгуулхы эдэбхи [illegible] шэнээр бадаруулаа.

Советскэ хүнүүд Коммунист[illegible]кэ партияа, Советскэ правит[illegible]вояа тойрон нигтаар жаг[illegible] 1954 оной арадай ажахын [illegible]бые, табадахи табанжэлэй [illegible]барине бүхы дээрэнь амжалт[illegible]гаар дүүргэхын түлөө, арадай[illegible]на байдалай хэлбэришэгүй дэ[illegible]тын түлөө, агууехэ коммунист[illegible]жэ байгуулалтын хэрэгтэ шэн[illegible]жалтануудые туйлахын түлөө [illegible]сэхээр хүсэд шиидэхэй байна.

В. ЗАИКИ[illegible]

Редактор Б. Ц. ЦЫЖИПОВ

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора — 23. заместителя редактора — 7.85. отв. секретаря — 3.23. партийной жизни. сельского хозяйства — 10.17. пропаганды и переводов — 6.84. культуры и быта, промышленности — 4.52. мест. информации и писем — 11.65. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00777. Типография отдела издательств и полиграфической промышленности Министерства культуры БМАССР. Зак. № 2[illegible]